

## Агресија НАТО-а на Србију (CPJ)

НАРОД  
ПАМТИ

Прошло је 26 година од  
бруталне агресије НАТО-а на  
малену земљу која се током  
дуге ратничке историје снажно  
одликовала слободарством.  
Мада су челници Западамного  
тога чинили да наша земља  
капитулира и пре почетка  
оружаног дела агресије,  
19 војски најразвијенијих  
земаља, без одлуке Савета  
безбедности УН, кренуло је у  
напад из ваздушног простора  
високософистицираним  
оружјем.

Пре агресије изведене су бројне обавештајно-субверзивне, економске, политичке, информативно-пропагандне, психолошке, електронске и све друге врсте операција. Прикупљено је мноштво података, ангажована високософистицирана техника, укључујући и извиђање из свемира. По свему судећи наша земља, изазивањем кризе и грађанског рата деведесетих година, била је одобрена да се над њом изведе експеримент *in vivo*, како би се стекла драгоцене искуства за даље освајање света. Планери НАТО-а су сасвим сигурно били уверени да су одабрали прави модел јер је наша земља позната по слободарству, ослободилачким ратовима и добро обученим војницима, којима не мањка храброст.

Војска Југославије је, у складу са проценом ситуације, правовремено предузела одговарајуће мере и активности, чиме је спречено стратегијско изненађење и благовремено откривање непријатељевих мера и снага, а различитим мерама противваздушне заштите предупредено је изненађење јединица. Тиме су створени предуслови за заштиту људства и материјално-техничких средстава и омогућено успешно супротстављање агресору. Обавештајна служба наше земље остварила је значајан продор у структуре НАТО-а располажући многим тајнама.

Ваздухопловне формације НАТО-а дејствовале су са великих висина, углавном ван домаћаја наших система противваздушне одбране. Употребљавани су високософистицирани пројектили изузетне прецизности, а међу њима и крстареће ракете лансиране са раздаљине од хиљаду и више километара. Према првим погоцима, било

је јасно да је агресија брижљиво и прецизно припремљена. На почетку рата претежно су гађани објекти војне инфраструктуре, првенствено аеродроми и остала инфраструктура РВ и ПВО.

Четвртог дана навече срушен је мит о невидљивости и недокучивој моћи америчког борбеног авиона стелт-технологије Ф-177 А. Погођен пројектилом наше ПВО, црни соко се заглибио у оранице сремског села Буђановци. Најбрижљивије чувана државна тајна САД пала је у руке стручњака ВЈ.

После благовремене мобилизације, примењујући тактике поступке, пре свега маскирање, маневар, одржавајући висок морал ВЈ је губитке свела на минимум. Како ће се касније успоставити, информативни рат који је водила Алијанса, наишао је на огромне потешкоће, па га НАТО први пут није добио.

Бесни што нису остварили предвиђене циљеве, планери НАТО-а све више и све чешће одређивали су цивилне објекте на које су лансирани пројектили. И тада су, да би оправдали ратне злочине, измислили чаробну формулу – колатерална штета. Наш народ је на то одговорио појачаним отпором и манифестацијама пркоса.

Током агресије западни војни савез употребио је и многа међународним конвенцијама забрањена средства, попут пројектила с осиромашеним уранијумом, касетних бомби, графитних бомби и још нека друга.

Анализирајући искуства након завршетка војне операције (14. 10. 1999. у Конгресу САД) тадашњи државни секретар Вилијам Коен и начелник Здруженог генералштаба Хенри Шелтон нашли су да Америка мора побољшати своју електронску борбену способност за будуће ратове, зато што је ВЈ, током снажног бомбардовања, успела да сачува своју противваздушну одбрану. Навели су да су „Срби рационално користили свој ПВО, присиљавајући пилоте НАТО-а да лете на великим висинама, што је смањило њихову ефикасност у гађању циљева на земљи“. Шелтон је истакао да снаге НАТО-а нису могле да униште ПВО ВЈ, зато што је ВЈ користила тактику дисперзије, примењивала нове тактичке поступке и камуфлирала борбена средства.

Аналитичари на Западу једва су поверовали телевизијским снимцима на којима је приказано извлачење тадашњих снага, готово нетакнутих, са Косова и Метохије. Од наводно неколико стотина уништених тенкова, како је тврдио портпарол западног војног савеза Џејми Шеј, показало се да их је погођено једва седам. Снаге НАТО-а су до те мере промашивале да и данас истражују шта се то збило са њиховим пројектилима. Од 185 лажних циљева које је поставила једна наша бригада на КиМ, погођено је тачно 175, а јединица остала готово нетакнута. Шта су све примењивале наше снаге, задуго ће остати војна тајна. Међутим, рећи ћемо само да је ратовање пре свега умовање.

Било је то време када смо, као и много пута раније током историје, били сви као један. Слобода, част, достојанство, мир, чојство и јунаштво су за српски народ највеће светиње.

**Звонимир ПЕШИЋ**

Планери НАТО-а, употребљавајући несразмерну силу, рачунали су да ће Србија положити оружје после свега два до три дана. Агресор је имао оружје треће, четврте и пете технолошке генерације, а браниоци углавном - друге. Људски и материјални ресурси НАТО-а били су огромни и обновљиви, а бранилаца ограничени и необновљиви.

Ових дана у Београду, као гост Београдског форума за свет равноправних, борави професор економије на Универзитету у Отави и оснивач Центра за истраживање глобализације Мишел Чосудовски. Тај светски познати и признати мислилац наводи да је агресија 1999. године први званични рат НАТО-а против једне суверене земље и вођен је у спрези са криминалним елементима из тзв. ослободилачке војске Косова, која је сарађивала са америчком и немачком обавештајном службом. Чосудовски је писао за „Монд дипломатик“, али је ту сарадњу прекинуо када је редакција одбила да објави чланак у коме се представљају докази да Хашим Тачи има криминални досије.

„Нападали су Србију, односно СР Југославију, под изговором хуманитарне интервенције, уз јаку осуду и демонизацију Слободана Милошевића, али и целог народа. Почео сам да се бавим Југославијом раније, у контексту онога што се дешавало са њеном економијом током осамдесетих. То је водило у оно што је названо грађанским ратом, али они то нису били. Била су два елемента за које мислим да су кључни, један су западни медији и то како су они лагали и прикривали злочине које су починиле снаге НАТО-а. Други елемент је такозвана левица, „прогресивне“ странке, и у САД, и у Западној Европи. Они су чак прикривали припаднике ОВК као „борце за слободу“, ишли су дотле да су цитирали Маркса или Лењина у том контексту. Чак су говорили да ОВК јесте повезана са организованим криминалом, али су правдали да им је то потребно да би спровели револуцију. Пропагандна машинерија је иза свега тога била одлично организована“, изјавио је Чосудовски за „Политику“.

Оно што се догађало током 78 дана ратовања означено је синтагмом „рат новог доба“. Наша војска, иако технички и економски знатно инфериорнија, храбро се супроставила агресору, а веома упечатљив тон одбрани дао је свенародни отпор. Мобилизација и борбени распоред Копнене војске деловали су одлучујуће као фактор одвраћања за предузимање копнене операције.

НАТО је наједном од одбрамбеног савеза преметнуо се у агресивно-освајачку мегаорганизацију, с циљем покорвања земаља које му се на путу новоколонијализма буду супротставиле. Северноатлантски савет је постао инструмент и војска крупног капитала. Агресијом на СРЈ тај савез јепочео да делује изван своје територијалне сфере. Догодио се озбиљан преседан који ће и те како да промени свет, што се одвија и у актуелно време. Бројни војни аналитичари упорно упозоравају да је поново на сцени Хладни рат и да човечанство, жешће него икада, клизи ивицом амбиса који води ка планетарном нуклеарном рату.

## Поводом Сретења

### ОДЛИКОВАНЕ УСТАНОВЕ МО И ВС



**П**оводом Сретења - Дана државности Србије председник Републике и врховни командант Војске Србије Александар Вучић уручио је 16. фебруара одликовања Војномедицинској академији, Техничком ремонтном заводу НХ „Ђурђе Димитријевић-Ђура“ Крагујевац, Техничком ремонтном заводу „Чачак“ и Техничком опитном центру, на свечаности одржаној у Палати „Србија“.

Уручењу одликовања заслужним појединцима, институцијама и удружењима

ма присуствовали су министар одбране Братислав Гашић и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милан Мојсиловић.

Орденом Карађорђевог звезде првог степена одликована је Војномедицинска академија за нарочите заслуге у области здравствене заштите, поводом 180 година постојања, а Технички ремонтни завод НХ „Ђурђе Димитријевић-Ђура“ Крагујевац одликован је Орденом белог орла с мачевима првог степена за нарочите заслуге у изградњи система

одбране Републике Србије, поводом 75 година рада. Орденом заслуга за одбрану и безбедност другог степена одликован је Технички ремонтни завод „Чачак“ за натпросечно, узорно и часно

извршавање дужности и задатака у областима одбране и безбедности, док је Сребрном медаљом за заслуге одликован Технички опитни центар за изузетне заслуге и постигнуте резултате у областима одбране и безбедности Републике Србије.

Честитајући добитницима највиших државних признања, председник Вучић им је поручио да сада имају већу одговорност, да она више није лична, већ да носе одговорност целе Србије.

- Ово није само захвалност за све што сте учинили, већ обавеза за вас много већа од те захвалности. Хвала за све то што сте подарили нашој земљи, а да се томе нисмо надали. Орден је нешто што нисте тражили, а заслужили сте много више од тога - поручио је председник Србије.

У свом обраћању, он је истакао да су све велике ствари једноставне и углавном се могу изразити у једној речи, било да је то слобода, правда, част, дужност, милост или нада. Како је

нагласио, та мисао боље него било која друга одржава суштину онога што данашњег дана обележавамо, чега се подсећамо и чему тежимо већ више од 200 година.

- Због слободe и правде дошло је до устанка 1804. године. Те речи - милост, нада, правда биле су разлог доношења Сретењског устава 1835. године. Речи дужност и част данас су покретач свега што радимо у Србији. Оне су темељ сваког нашег напора, оне су заједно са другим, исто тако једноставним појмовима, истовремено и заклетва и гориво, оно што нас опомиње и тера напред. Истовремено, у тим једноставним, кратким речима налазе се и сви разлози због којих данас уручимо највиша државна признања оним људима који су их својим делом потврдили, оваплотили, живели њихово значење и овом друштву дали много више него што су од њега добили и тражили - рекао је председник Вучић.

Свечаној церемонији присуствовали су Његова светост патријарх српски Порфирије, председници народних скупштина Србије и Републике Српске Ана Брнабић и Ненад Стевандић, председник Владе Србије Милош Вучевић, министри у Влади, припадници Министарства одбране и Војске Србије и бројни гости из земље и региона.

## Поводом Дана државности

### МИНИСТАР ГАШИЋ ПОЛОЖИО ВЕНАЦ

**И**засланик председника Републике министар одбране Братислав Гашић, у пратњи начелника Генералштаба Војске Србије генерала Милана Мојсиловића и команданта Гарде бригадног генерала Жељка Фурунџића, положио је венац на Споменик незнаном јунаку на Авали поводом Сретења - Дана државности Србије.

После церемоније полагања венца, уз почасни строј Гарде и интонирање државне химне, министар Гашић уписао је у спомен-књигу:

„Слободни, истрајни и храбри. Срби су народ који захваљујући снази духа и воље, упркос бројним покушајима кроз историју, никада није био сломљен.

Клањајући се сенама вас који сте некада бранили и одбранили част и слободу српског народа и државе, ми данас чувамо ваше завештање поносно проносећи националне симболе Републике Србије.

Почивајте у миру.

Живела слободна и уставотворна Србија!“



## Почасна артиљеријска паљба поводом Дана државности Србије

### ДЕСЕТ ПЛОТУНА ЗА ПРАЗНИК

Министар одбране Братислав Гашић и заменик начелника Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Тиосав Јанковић присуствовали су почасној паљби са Савске терасе на Калемегдану у Београду.

Наступ Репрезентативног оркестра Гарде на Калемегдану претходио је испалењу 10 плотуна из шест оруђа, а уз звуке Војног оркестра „Ниш“ Копнене војске с Нишке тврђаве испалењено је 10 плотуна из четири артиљеријска оруђа, као и у Новом Саду и Крагујевцу.

Почасној артиљеријској паљби с Петроварадинске тврђаве у Новом Саду присуствовали су председница Покрајинске владе Маја Гојковић, министарка привреде Адријана Месаровић, вршилац дужности помоћника министра одбране за људске ресурсе Синиша Радовић и заменик команданта Команде за обуку бригадни генерал Небојша Цветковић, док су почасној паљби с Нишке тврђаве присуствовали министар спорта Зоран Гајић, в.д. помоћника министра одбране за политику одбране Предраг Бандић и командант Копнене војске генерал-потпуковник Милосав Симовић.



### Овде и данас

#### СРБИ СУ ЦИВИЛИЗАЦИЈА

Трчимо за туђим стандардима, саветницима, сурогатима, навикама, силиконима. Савременост изједначујемо са ненормалностима, европејство одбацивањем достојанства, идентитета, традиције и обожавањем свега што стиже са Запада... А шта ћемо сада када најмоћнији признаје да је Запад много застранио и да мора назад - у стварност и нормалност?!

- Са Хиландаром и Св. Савом;
- са Грачаницом, Дечанима и Манасијом;
- са Косовом и Ћеле кулом;
- са Цером, Крфом Бизертом и Солуном;
- са Јасеновцем и Шумарицама;
- са Дрином, Козаром и Кадињачом;
- са Паштриком, Косарама и Старогацким;
- са Његошем, Вуком и Доситејем;
- са Теслом, Пупином и Миланковићем;
- са народном књижевношћу и азбуком;
- са домом на планетарној раскрсници...

... Срби нису само нација већ су цивилизација.

Живадин Јовановић



Са полагања венаца на Споменик косовским јунацима

## Обележен Дан државности у Крушевцу

### ОДАТА ПОШТА КОСОВСКИМ ЈУНАЦИМА

Поводом Дана државности Републике Србије градоначелник Иван Манојловић и председник Скупштине града Драгана Баришић положили су венац на Споменик косовским јунацима.

Сретење је за Дан државности Србије проглашено 10. јула 2001. године, а обележава се од 15. фебруара 2002. године.

Венце су положили и начелник Расинског управног округа, делегација Команде гарнизона, делегације Резервних војних старешина, СУБНОР-а, Ратних војних инвалида, Удружење војних пензионера, Удружења за неговање слободарских традиција, Удружење „Бојево братство“, Удружење пензионера „Цар Лазар“, Кола српских сестара, Удружење ветерана жандармерије и други.

Делегацију Удружења УВП Крушевац чинили су председник ГрОд Душан Самарцић и секретар ГрОд Горан Мишковић.

Пологању венаца присуствовали су градски функционери, директори јавних предузећа и установа.

Дан државности Србије обележава се у знак сећања на 15. фебруар 1804. године, када је на верски празник Сретење, под вођством Карађорђа, у Орашцу, почео Први српски устанак, борба за ослобођење од вишече-

ковног робовања под Турцима.

До доношења Сретењског Устава довела је Милетина буна против Милоша Обреновића и његовог управљања кнежевином. На захтев кнеза, Устав је написао његов секретар Димитрије Давидовић, а кнез га је обнародовао 15. фебруара 1835. године у Крагујевцу. Потписали су га представници 15 окружја, као и представници Српске православне цркве и Државног савета.

Доношење првог Устава на Сретење 1835. године, Србија 15. фебруар слави као Дан државности. Сретењски устав је први законски акт којим је утемељена српска државност. Још увек вазална Кнежевина Србија смогла је тада снаге да после компликованих унутрашњих односа донесе Устав који је за то време био најмодернији и најнапреднији. Овом Уставу противиле су се велике силе па је био на снази само 55 дана.

Сретењски устав био је један од првих демократских устава у свету, а у својој суштини био је либералан. Донео је право на законито суђење, слободу кретања и настањивања, својинска права и друге слободарске вредности попут начела независног судства.

мр Александар  
Симоновски

## Обележена годишњица пробоја логора Црвени Крст

### ПОДВИГ СЛОБОДАРСКОГ НАРОДА

**П**ре 83 године, 12. фебруара (1942. године) у Нишу, у логору на Црвеном крсту се догодило прво организовано бекство из једног нацистичког концентрационог логора, без помоћи споља. Тог дана 147 логораша је кренуло на пут до слободе, њих 105 је успело да се домогне Викина, а 42 нису успела у том подухвату.

Први заточеници логора су били Јевреји из Ниша и југоисточне Србије, а затим Срби и Роми. Око 30.000 људи је прошло кроз логор, а око 10.000 њих је стрељано на брду Бубањ. Ново бекство је организовано током децембра у организацији Наде Томић и Милке Протић. У име одмазде Немци су након тога вршили масовна стрељања.

Пре полагања венаца, свештенство Епархије нишке је одржало парастос, а молитву је прочитао и врховни рабин јеврејске заједнице у Србији Исак Асијел. Извиђачи, учесници марша „Трагом логораша“, предали су рапорт представнику града Ниша, а овог пута је то био заменик градоначелника Лука Гашевић.

Комеморацији и полагању венаца, присуствовали су заменик градоначелника града Ниша Лука Гашевић, начелник Нишавског управног округа, представници нишких

општина, Министарства одбране и Војске Србије, Министарства унутрашњих послова, Савеза извиђача, Руско-српског хуманитарног центра, борацких и организација која негују слободарске традиције нашег народа. У име Удружења војних пензионера града Ниша, венац су положили потпредседник УВПС Ниш Небојша Живковић, председник Подружнице Клуба генерала и адмирала Ниш Жарко Лазаревић и председник МО „12. фебруар“ Обрад Миленковић.

„Нишки Црвени крст уписан је у светску историју 20. века, у чему је његова способност у храбрости, поносу, пркосу и слободарству. Ми смо много страдали, али у том страдању страх нам никад образ окаљао није. Из ових зидина страха, први пут у нацистичкој Немачкој голоруки логораша кренули су на другу страну, на страну слободе“, поручио је заменик градоначелника Лука Гашевић.

„Ово је најсветлије место у нашем граду – место страдања и херојства, место мрака и



новорођене светлости, место смрти и васкрснућа, српске слободе, државности и националног поноса. Као што наша Тврђава представља визуелни симбол и вишемиленијумски културно-историјски идентитет Ниша, Бубањ је симбол страдања и отпора, док су логор на Црвеном крсту и данашњи датум 12. фебруар симбол слободарског духа и несаломивости српског народа и свих других слободољубивих грађана Србије“, поручио је Горан Милосављевић, председник Комисије за неговање традиција СУБНОР-а.

Након одавања почаста жртвама, окупљени су обишли логорске зграде.

**Зоран Јашовић**

## Обележавање Дана државности у Нишу

### ДРЖАВУ ТРЕБА ЧУВАТИ

**С**вечаном академијом „Чувамо те отаџбину наша“, у нишком Дому Војске Србије почело је обележавање Сретења, поводом 221. годишњице од стварања српске државности, у организацији града Ниша и СУБНОР-а тог града.

Уочи Сретења извршена је почасна артиљеријска паљба припадника Војске Србије са Нишке тврђаве. Својеврсном часу патриотизма присуствовали су припадници Града Ниша, Нишавског округа, Војске Србије, полиције, епархије нишке, УВПС Ниш и других борацких удружења, породице погинулих и инвалиди рада.

„Сретење наш Дан државности и СУБНОР симбол наше борбе против фашизма, нису само датуми и организације, они су две стране исте медаље храбрости, одлучности и заједништва“, поручио је присутнима председник СУБНОР-а града Ниша Анђелко Милићевић.

Сретење се празнује у знаку сећања на два историјска датума. Један је дан када је на збору у Орашцу 1804. године дигнут



## Сусрет у УВП Звездара

### ДРУГАРСТВО ТРАЈЕ

**Н**астављајући традицију окупљања, дружења и добре сарадње, војни пензионери Општинске организације УВПС Звездара - Гроцка су и овог пута 27. фебруара организовали скуп својих чланова са сарадницима, симпатизерима и пријатељима Удружења.

Уз чланове УВП Звездара скуп, у историјама Удружења, су присуствовали као гости генерал Радослав Бабић, представници НВ I.N.A.T. д.о.о из Крагујевца, представници Удружења подморничара Србије, представници борацких организација и други.

Скуп је протекао у врло срдечној и пријатној атмосфери, разменом искустава, евоцирањем успомена на протекле догађа-

је из блиске и даље прошлости, садржаја и форми даље сарадње и окупљања. Госте је поздравио председник Општинске организације УВПС Звездара - Гроцка Милован Лалић, пожелевши им пријатно дружење.

У припреми скупа на основу изражене жеље гостију за заједнички ручак припремљен је војнички пасуљ по оригиналном рецепту за који су били задужени у име домаћина Бранислав Ковачевић а у име гостију Милорад Кривокапић. За показане кулинарске вештине овај куварски тандем је добио бројне похвале.

Председник Удружења Милован Лалић је гостима уручио пригодне поклоне у виду књига, примерака Војног ветерана, годишњих календара, брошура и публикација из живота и рада припадника Војске Србије и Удружења војних пензионера.

Уз договоре о наставку сарадње, дружење је настављено до касно поподне и завршило се у одличном расположењу.

**М. Бодрожић**

## Обележен Дан Војне болнице у Нишу

### ТРАДИЦИЈА ОБАВЕЗУЈЕ

**К**олектив Војне болнице у Нишу, прве јавне здравствене установе у граду, 23. јануара обележила је 147 година постојања. У кругу болнице је одржана свечаност на којој су представници те установе, са њеним управником пуковником др Небојшом Ђенићем на челу и њихови гости, међу којима и представници УВПС Ниш, положили венце на спомен-пирамиди. Тај споменик су још у време Првог светског рата својим преминулим пацијентима подигли војни лекари. Челници ВБ Ниш су том приликом положили венац и на споменик пуковнику Владимиру Ђорђевићу, оснивачу болнице и на спомен-обележје руском медицинском особљу које се жртвовало помажући Српској војсци током Великог рата.

„Главни задатак Војне болнице ове године биће припреме за психолошку и здравствену обраду кандидата за редовно служење војног рока. У наредном периоду биће предузета грађевинска реконструкција павиљона. Обезбедићемо да се, на прави начин, спроведе регрутација војника за

редовно служење војног рока“, каже пуковник др Ђенић.

„У плану је и информационо повезивање унутар болнице и са цивилним здравством, како бисмо створили предуслове за потписивање уговора са Републичким фондом и укључили Војну болницу у систем здравља Републике Србије. Настојаћемо да преко Канцеларије за јавна улагања, која је урадила пројектну документацију везану за ургентно пријемни блок и неке павиљоне, започнемо реконструкцију објеката и добијемо модерну болницу секундарног нивоа, која би у потпуности одговарала потребама Војске, али и свих људи Ниша и нишког региона“, објашњава Ђенић.

Овогодишње обележавање Дана Војне болнице било је посвећено женама-хероинама српског санитета.

На Свечаној академији у Дому војске Ниш уручено је признање Колу српских сестара за сарадњу у претходној години, а признања је, од Клуба генерала и адмирала Србије, Удружења ветерана 63. падобранске бригаде и Удружења припадника 37. моторизоване бригаде Рашка добила и Војна болница.

Давне 1878. године, 22. јануара, Одлуком Врховног штаба српске војске, а на предлог начелника санитетске службе др Владана Ђорђевића, основана је Велика нишка војна болница за 1.000 рањеника. Формирање и почетак рада Војне болнице за Ниш, ширу околину и југ Србије значајно је истовремено задатак организоване здравствене заштите становништва на свим просторима. Све време од оснивања до данас, болница је непрекидно здравствено збрињавала припаднике Војске, грађана Ниша и југа Србије.

Данас је Војна болница Ниш, савремена установа Управе за војно здравство МО, чија је основна делатност санитетско збрињавање повређених и оболелих на секундарном и делом на терцијалном нивоу здравствене заштите.

**Зоран Јашовић**



Први српски устанак против Турака. Други је дан када је у Крагујевцу 1835. године усвоје Устав Кнежевине Србије.

„То је социјални бунт против Османлијског царства, а са друге стране најдемократскији датум у историји Србије, дан када је Устав Димитрија Давидовића угледао светлост дана. Он је био толико напредан да су многи били против њега, цела Европа, Руси, Турци, што говори да је био испред свог времена“, каже председник Комисије за неговање традиције СУБНОР-а Горан Милосављевић.

Обележавање Дана државности Р. Србије је настављено је полагањем венаца на Споменик ослободиоцима Ниша на Тргу краља Милана.

Венце су положили представници руководства града и градских општина, УВПС Ниш, борацких организација, потомци

бораца, представници војске и полиције и остали грађани.

„Сретење је симболички изабрано као рођендан државе, као дан настанка државе Србије. На тај дан је покренут Први српски устанак у Марићеву јарузи и симболички обележава настанак државе и државности. Србија је од 1830. г. до 1918. г. обележавала Сретење као дан државности, а онда је губитком своје самосталности уласком у Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца укинуто обележавање Сретења као државног празника. Обележавање овог празника је настављено 2002. године. За слободу и независност се треба борити, треба чувати своју државу, као што су радили устаници 1904. године и сви становници током два века постојања Србије“, поручио је градски већник Светозар Алексов.

**Зоран Јашовић**

## Додела социјалне и хуманитарне помоћи у фебруару 2025. године

### ДА СЕ ПРЕБРОДЕ НОВЧАНИ ПРОБЛЕМИ

**Н**а основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор је на седници одржаној 28. фебруара 2025. године, размотрио захтеве достављене у фебруару 2025. године и донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

#### А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника:

ОпОр Ђуприја ВД: 45.000,00 – по члану 17.570,10 динара;

ОпОр Нови Београд ПМ: 37.000,00 – по члану 27.233,75 динара;

ОпОр Нови Сад ДГ: 40.000,00 – по члану 18.439,89 динара;

ОпОр Нови Сад ЋЗ: 37.000,00 – по члану 20.058,49 динара;

ОпОр Прокупље МБ: 45.000,00 – по члану 19.930,13 динара;

ОпОр Нови Београд МЉ: 43.000,00 – по члану 24.629,03 динара;

ОпОр Смедерево РД: 37.000,00 – по члану 24.094,15 динара;

ОпОр Крагујевац РЖ: 43.000,00 – по члану 26.671,00 динара;

ОпОр Смедерево АЗ: 37.000,00 – по члану 17.480,10 динара;

ОпОр Зајечар ТМ: 43.000,00 – по члану 26.999,00 динара;

ОпОр Зајечар ЋБ: 43.000,00 – по члану 19.136,04 динара;

ОпОр Лесковац РГ: 43.000,00 – по члану 25.157,05 динара;

#### Б) Здравствено збрињавање

ОпОр Крагујевац МЖБ: 25.000

ОпОр Лозница ВМ: 30.000

ОпОр Нови Београд ПС: 30.000

ОпОр Нови Београд МД: 25.000

ОпОр Вршац ЛР: 35.000

ОпОр Вршац БМ: 40.000

ОпОр Прокупље РМ: 20.000

ОпОр Прокупље ПД: 20.000

ОпОр Нови Београд УВ: 35.000

ОпОр Панчево АС: 25.000

ОпОр Шабац ДЗ: 35.000

ОпОр Ниш МО: 20.000

ОпОр Смедерево ДУ: 30.000

ОпОр Ужице РБ: 30.000

ОпОр Крагујевац МДБ: 35.000

ОпОр Крагујевац ПЖ: 40.000

ОпОр Ниш АД: 30.000

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 3. марта 2025. године. Захтеви који буду достављени од 1. до 31. марта 2025. године, биће решавани почетком априла 2025. године.

**Извршни одбор**



**К**рајем новембра прошле године, у јубиларној 180. у историји Војномедицинске академије, та установа добила је новог начелника - пуковника проф. др Ненада Перишића, дотадашњег начелника Клинике за гастроентерологију и хепатологију ВМА. Од тада су прошла само три месеца, недовољно да на новој дужности сагледа све, а довољно да започне и трасира курс којим ће се та најзначајнија војноздравствена установа кретати у наредном периоду.

Једно од првих задужења новог начелника и његовог тима биће обележавање Дана ВМА 2. марта. Искористили смо тај повод да разговарамо са пуковником проф. др Перишићем.

**Своју богату и дугогодишњу каријеру започели сте на Клиници за гастроентерологију ВМА 1990, када сте уписали специјализацију из те области. Током пуне 34 године рада стекли сте репутацију одличног гастроентеролога. Да ли вас је изненадило постављење на дужност начелника ВМА и какав је осећај бити на челу те реномиране медицинске установе?**

- Заиста сам био изненађен, али је то за мене била изузетна част и позив који се не одбија. Током свог професионалног рада говорио сам да сам доктор из рудника, јер сам се бавио пацијентима и радио у ендоскопској сали. Управа ВМА, на чијем сам челу, покушаће да ради још више и боље у интересу свих грађана Републике Србије, а не само војних осигураника. Биће нам потребно време да то реализујемо уз сву захвалност претходним управама и претходном начелнику за све добро што је учинио за ВМА.

**Да ли сте успели да сагледате за ово кратко време укупност рада на ВМА, с обзиром на то да сте донедавно били шеф интерних клиника, дакле једне гране медицине?**

- Дуго година сам овде и добро ми је познато функционисање ВМА што се тиче организације и функционисања медицинске струке. Међутим, ова дужност подразумева шири аспект обавеза, мноштво веома важних ствари којима се до сада нисам директно бавио као што су логистика, финансије, планирање набавки медицинске опреме и лекова за читаву установу. Као и свуда, успешан рад зависи од тога колико имате добре сараднике и саветнике, а добар тимски рад је формула за успешност у било ком послу.

**Хоћете ли моћи да останете у струци после избора за начелника ВМА, јер се обично дешава да кад неко дође на управне функције, занемари струку?**

-Јесте, каже се у шали изгубили сте доброг лекара, а добили сте лошег начелника. Трудити се колико могу да на новој дужности радим професионално као и до сада, мада ми је у овом периоду потребно време да се упознам са свим проблемима који нису мали, али нису ни нерешиви. Циљ ми је да младим људима помогнемо да иду напред, да буду бољи него што су њихови учитељи.

**Да ли сте оставили наследнике на вашој доскорашњој клиници?**

-Мислим да јесам и поносан сам на то што смо једна од најбољих клиника у земљи што се тиче гастроентерологије и хепатологије. У самом смо врху заједно са Клиничким центром Србије када су у пита-

Пуковник проф. др Ненад Перишић,  
нови начелник ВМА

## ТЕМЕЉ ВОЈНОГ ЗДРАВСТВА

Циљ ми је да пре свега сачувамо медицински кадар и да унапредимо медицинску струку и науку. Жеља ми је да вратимо у свакодневну праксу неке добре одлике рада из претходних времена као што су интерклинички семинари, танатолошке анализе, међународни стручни скупови. То је немогуће без доброг тимског рада и надам се да ћу са својим сарадницима у перспективи у томе и успети - истиче наш саговорник описујући даље правце развоја ВМА.

Разговарала Мира Шведић



Фото: Горан Станковић

### БИОГРАФИЈА

Пуковник проф. др Перишић рођен је 1962. у Београду, а у професионалној војној служби је од 1988, када је обавио лекарски стаж на ВМА. Потом је годину дана радио у Загребу, а 1990. се вратио на специјализацију на ВМА. Као специјалиста почео је да ради на Клиници за гастроентерологију ВМА од 1994. године. Магистрирао је 2003, супспецијализацију завршио 2005, а докторат 2007. године. Од 2019. до 2023. године био је начелник Групе клиника интерне медицине ВМА, а потом и начелник Клинике за гастроентерологију и хепатологију ВМА.

њу ендоскопске терапијске процедуре. То знање су мени и проф. др Радоју Додеру пренели наши учитељи - генерал-мајор проф. др Михаило Миша Елаковић, пуковник проф. др Милентије Петровић, као и

примаријус др Стојан Лукачевић, који су се бавили дијагностичком и терапијском ендоскопијом. Доцент др Станко Петровић, доц. др Ирина Брчеревић, др Милош Јовићевић, др Војислав Алимпијевић, др Милан Валчић, др Сања Трипковић представљају будућност клинике.

**Кад помињете наследнике, којим темпом се обнавља кадар на ВМА, долазе ли млади лекари на специјализације и како их мотивишете да ту и остану?**

- Што се тиче специјализације, највише се ослањамо на наше лекаре који су завршили Медицински факултет ВМА, али нам је исто тако изузетно битно да примамо и лекаре из грађанства јер се

на тај начин повећава конкуренција заостанак на ВМА и добија квалитетан кадар. Када је реч о супспецијализацији, на пример, Клиника за гастроентерологију прошле године имала је петоро супспецијализаната, што је можда и више од наших могућности, јер смо у обавези да поред теоријске наставе буду потпуно обучени за извођење основних ендоскопских процедура и ултразвука горњег абдомена пре него што се врате у матичне установе или остану у ВМА.

**Није велики онај који има много својих наследника. Богатство је у множењу.**

-Јесте, као што сам навео, циљ ми је да ме моји ученици у струци превазиђу и бићу поносан ако то сви остваре. ВМА и траје оволико дуго јер су одувек постојали наставници и наследници. Нажалост, данас у неким медицинским установама имате појаву да само један доктор ради одређену врсту интервенције што није добро за цело-



купни здравствени систем. Неопходно је што пре едуковати више људи за сваку нову методу лечења у медицини.

**Пишете стручне и начне радове и учествујете у раду бројних стручних скупова у земљи и иностранству. Колико је размена информација и сазнања важна за наше стручњаке и да ли ћете мотивисати лекаре да пишу радове и одлазе на конгресе, семинаре и разна усавршавања?**

-Апсолутно су битни одласци на међународне и домаће конгресе јер се ту стичу нова сазнања, размењују искуства, успостављају професионални контакти. То је један од најбољих начина за усавршавање младих лекара. Писање научних радова и свакодневно праћење савремених токова медицинске науке су неписана обавеза сваког лекара ВМА.

**Стручни скупови у свету су и прилика да се упознају изузетни лекари, који се касније позивају на ВМА да као гостујући професори прикажу нешто ново што се ради у свету?**

-У претходном периоду организовали смо три велике радионице из ендоскопије кад су долазили људи из целе Европе и имали смо буквално европску елиту на ВМА. Битно је да сагледамо снагу и капацитете ВМА у целини, а не презентујући појединачне случајеве. Планирамо да свака два месеца организујемо стручне састанке са темама које ће бити мултидисциплинарне, што је одлика посебности ВМА. Једноставно, да свако из свог дома показе шта је ново у свету у решавању неког клиничког ентитета и да се потом донесу закључци који ће унапредити дијагностику и лечење тих болесника.

**Члан сте Председништва Удружења гастроентеролога. Колико је важно да лекари са ВМА буду укључени у струковна тела у области медицине?**

-Уназад више година био сам председник Поткомисије за алиментарни тракт и метаболизам у склопу РФЗО и то је била велика част и за мене и за нашу кућу. ВМА има доста лекара који су чланови републичких стручних комисија, председавају подружницама Српског лекарског друштва, многи од нас су и на руководећим местима европских и светских удружења, а то морате да заслужите својим радом, резултатима и односом према послу.

**Крајем јануара на ВМА одржан је национални симпозијум „интегративни приступ у трансплантацији јетре и бубрега: савремена достигнућа и изазови“. Како је ваше мишљење о трансплантационој медицини и њеној перспективи?**

-Трансплантациона медицина је једна од најзначајнијих и најкомплекснијих грана медицине у коју су укључени мултидисциплинарни тимови. Развој ове гране медицине у нашој земљи подразумева широку едукацију лекара различитих профила, а пре свега едукацију опште популације о значају донирања органа. Војномедицинској академији је циљ да као један од трансплантационих центара наше земље пружи пуну подршку републичком програму трансплантације.

**Да ли је прошло време добрих лекара и искумених дијагностичара, а дошло време изузетно моћних апарата, помоћу којих се види и оно што лекарско око и ухо не појме? Може ли се медицина у будућности ослонити и развијати само на технологији?**

-Технологија је јако битна у савременој медицини, али је још важније да знамо када и како треба да је користимо. Можете да имате савремене апарате као што су магнетна резонанца, компјутеризована томографија, сајбер нож, али ако немате добро обучено особље, почев од лекара па до медицинског техничара, немате од тога пуно користи. Дакле, машина јесте битна, али је човек још увек најбитнији. Видећемо шта ће у будућности донети вештачка интелигенција, а за сада пре свега морамо да се ослонимо на добре стручњаке.

**Не чини ли вам се да је постало готово правило да људи кад се уплаше за своје здравље одлазе и на своју руку раде прегледе скенером, магнетом, ултразвуком...?**

-Као што је битно радити на едукацији лекара, изузетно битно је и едуковати општу популацију о неким основама медицине и тиме подићи ниво здравствене културе. У нашој установи није могуће на лични захтев урадити преглед скенером, магнетом или урадити ултразвучни преглед. Постоје јасни алгоритми испитивања за одређене болести и сви се морамо тога придржавати у раду, како у државним, тако и у приватним здравственим установама.

**Да ли савремена медицинска опрема удаљава лекара од пацијента?**

-Савремена медицинска опрема је само нешто што помаже да се дође до адекватне дијагнозе и помогне у процесу лечења болесника. Не треба заборавити да узимање добре анамнезе и адекватан физикални преглед пацијента чине практично 70 посто постављене дијагнозе. Најбитније је да се поштују медицински постулати и школски приступ послу, онако како су нас учили наши професори.

**Како ћете се борити против примера**

**небриге, нехаја, површности, занемаривања пекарске етике?**

-Сваки лекар полаже Хипократову заклетву и дужан је да савесно и професионално обавља свој посао. Има нажалост случајева које сте напоменули, али сви смо дужни да радимо на томе да се такве ствари не дешавају. Сваки болестан човек заслужује поред адекватних мера лечења и психолошку подршку јер је она у тим тренуцима свакако потребна.

**Како објашњавате чињеницу, коју истичу и лекари и пацијенти, да у ери савремене технологије, кад је све олакшано, лекари морају да обаве пуно административног посла, па им остаје мало времена за преглед пацијента и удубљивање у њихове појединачне болести?**

-Не слажем се са тим. Примарно је у лекарском послу да се максимално посветите пацијенту и да темељно сагледате његове здравствене проблеме. Поред тога, важно је да се исправно води медицинска документација, која није само обавеза лекара већ и медицинског техничара. Огледало рада једног лекара је температура листа и епикриза која представља закључак о болести коју пацијент има и предузете мере лечења.

**Да ли се војни пекари разних специјалности разликују од осталих?**

-Мислим да се ни на који начин не разликују од других лекара јер се сви бавимо истим послом. Од других нас донекле разликује војно устројство, које, чини ми се, утиче на ефикасније извршење свакодневних обавеза.

**Када је реч о домену рада Управе за војно здравство, може ли ВМА да помогне војним болницама и Центру војномедицинских установа „Београд“?**

-Управа за војно здравство и ВМА чине заједнички тим, који има пре свега за циљ што ефикаснији вид лечења војних осигураника и осигураника РФЗО. У ВМА се врши едукација лекара и медицинских техничара из војних болница у Нишу и Новом Саду, као и Центра војномедицинских установа Београд. Повремено шаљемо наше лекаре на испомоћ у поменуте војно-здравствене установе.

**Војноздравственим установама је неопходна технолошка обнова. Како на ВМА одређујете приоритете у том смислу?**

-Технолошка обнова иде својим током. Формирана је комисија у Управи ВМА која ће одређивати приоритетне набавке медицинске опреме у складу са тренутном ситуацијом. Сваки начелник организацијске јединице у сарадњи са Сектором за логиистику ВМА процениће стање своје опреме како би рационално и правично планирали занављање.

**И на крају, којим ћете правцем водити ВМА и које сте поступате поставили доласком на ту функцију?**

-Циљ ми је да пре свега сачувамо медицински кадар и да унапредимо медицинску струку и науку. Жеља ми је да вратимо у свакодневну праксу неке добре одлике рада из претходних времена као што су интерклинички семинари, танатолошке анализе, међународни стручни скупови. Напомињем да је то немогуће без доброг тимског рада и надам се да ћу са својим сарадницима у перспективи у томе и успети.

Извор: „Одбрана“



## Мартовски погром узрок, разарања, последице

# МОЗАИК ЗЛОЧИНА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Уочи ове годишњице изашао је зборник радова под називом „Мартовски погром 2004: узроци, разарања, последице“, у издању Дома културе „Грачица“ и Архива Косова и Метохије, на 732 стране

**М**артовски погром, један од највећих мирнодопских злочина у Европи после Другог светског рата, српска Вартоломејска ноћ, два дана која су Српској православној цркви задала најтежи ударац у историји, прекретница злочина и страха у животу косовских Срба од којих се рачуна време на пре погрома и после погрома. Ако је давна и пресудна Косовска битка на широком плану историјска вододелиница, онда је мартовски погром поделио српску стварност и живот, утиснувши снажни печат у ком је страдала читава једна цивилизација заједно са људима који су је живели, чували и проучавали.

Двадесет једну годину од тих драматичних догађаја још увек се појављују нова сведочанства о страдању људи, градова, села, цркава, манастира, гробља, фреска, икона, иконостаса, слика, школа, библиотека, болница, домовна здравља, животиња.

Стихија која је погодила простор Косова и Метохије наметнула је трагични осећај да Србе нико не може заштитити, да су европске вредности пропале, као и да се том сазнању може супротставити трпљење, ослонац на преостале светиње и чекање слободе. Опоравак од свих, тако различитих, нивоа овог фаталног удараца подразумевао је објашњење на два нивоа: личном и колективном. Лични ниво садржан у реченици косовскометохијских Срба: њихово је време – подразумева да се појединац суочава са албанским репресивним

институцијама, да на дневном нивоу решава страхове, од употребе матерњег језика, до сусрета са полицајцем и чиновником. На том плану он динамично и креативно мора да одговори: зашто ми се ово дешава? Зашто и после погрома морам да трпим? С друге стране, у овом питању крије се и одговор: ако сам преживео погром, ако су моји преживели погром, ово што се мени дешава сада је безначајно!

На колективном плану, на плану српских институција које се гасе и нестају, ситуација је једнако тешка и сложена. Било је потребно да прође двадесет и једна година од мартовских догађаја да научни радници, професори, историчари, социолози, књижевници, медијски радници пруже неке од одговора на следећа питања: шта је то погром, који су његови узроци, какве су размере разарања и шта су његове последице. Уочи ове годишњице изашао је зборник радова под називом „Мартовски погром 2004: узроци, разарања, последице“, у издању Дома културе „Грачица“ и Архива Косова и Метохије, на 732 стране, са двадесет пет радова у којима се настоји, макар делимично, одговорити на горе постављена питања. У мозаику животног и цивилизацијског страдања издвајају се неке личности и сведочења која у себи садрже личну, породичну и националну трагику. Др Ненад Антонијевић, из Музеја жртава геноцида из Београда, истражује дане терора ослањајући се на бројна сведочења и на лист „Блиц“, који је забележио

сећање Милене Столић Арсић из Обилића:

„Мој отац је тог 18. марта рекао нешто што тада нисам разумела, али сада, кад сам мајка, разумем. Наиме, желео је брзу смрт за своју децу. Не знам да ли то разуме? Ако треба да је крај, да то буде из ватреног оружја, а не да му муче децу пред његовим очима. Безумље које је владало натерало је све Србе да се окупе на једном месту, у дворишту одакле су могли да чују и виде како маса долази до њих. На срећу, трагедија је избегнута доласком ирске војске у саставу Кфора. Читав комшилук се скупιο у једном дворишту. Када су дошли у нашу улицу, почели су да пуцају, да бацају Молотовљеве коктеле, чак су запалили једну кућу у којој су се налазили муж и жена. У последњем тренутку дошли су припадници Кфора, Ирска војска.“

За деветоро Срба није било помоћи. Страдали су у свим областима Косова и Метохије: у Призрену – Драган Недељковић; у Косовом Пољу и Липљану – Златибор Трајковић и Бобан Весић; у Гњилану – Бобан и Анка Перић; у Штрпцу – Борко и Добри Столић; у Косовској Митровици – Јана Тучев и Боровоје Спасојевић.

Када је насиље престало и заустављено, стотине пребијених, хиљаде протераних, као и целокупна српска популација морала је да се суочи са „новом реалношћу“. Места најжешћих напада никада се нису опоравила, нити су се могла вратити на период пре погрома. Агресивне понуде



## Однос Запада према Србији

Проучавајући историјску перспективу односа Срба и Албанаца, законска решења комунистичкој Југославији у деценијама после Другог светског рата проф. др Владан Виријевић закључује да су се у мартовском погрому у само „два дана ерупције албанског шовинизма оголиле бајковите флоскуле о хармонизацији односа Албанаца и Срба, на чему су упорно, медијски пре свега, инсистирали представници тзв. међународне заједнице, идеализујући свакодневицу на Косову и Метохији у складу са својом агендом 'миротвораца'. „На површину су поново снажно испливали ашовинизми који деценијама и вековима уназад карактеришу међунационалне односе на овим просторима“, сматра Виријевић.

Међунационалне односе обликовале су велике силе и њихове тајне службе, између осталих и ЦИА, које су према налазима др Игора Вукадиновића у различитим периодима успостављале различите облике сарадње и са албанским квислинзима из Другог светског рата „у овим америчким безбедносним документима су изношене похвале на рачун 'велике Албаније' успостављене од стране фашистичког окупатора 1941. године и наводних грађанских слобода које је ова држава омогућила, док су послепратне власти у Југославији оптуживане да спроводе националну 'репресију' над Албанцима“.

Српска јавност и политика је, после две хиљаде године веровала у стара пријатељства, док је о овим ставовима знала премало и америчку политику доживљавала кроз призму породице Клинтон, а „мартовски погром 2004. представљао је једну од најважнијих тачака за освештавање дела грађана Србије и српских политичких елита по питању односа Запада према Србији“.

Ж. Р.

за продају имања постале су ствар свакодневице, страх од понављања насиља је стално подстицао и са њиме се живи. Село Чаглавица наомак Приштине је мера такве врсте притиска о чему говори директор Архива Косова и Метохије, историчар Марко Марковић и наводи изјаву Вукосаве Митић: „Ајде иди Српкиње, иди у Србију, шта ћеш ту да живиш! Па не смем ни башу да радим. Ја не знам ово како ће се живи. Највише се плашим кад остане сам па не могу сан да ухватим. Све кажем ће лупи неко на прозор, на врата. Ако чујем неку укубуку ја помислим готова сам.“

Здравствени систем се суочио са разарањима, а Дом здравља и Руска болница у Косовом Пољу су потпуно уништени. Историчар Немања Димитријевић у раду о Руској војној болници каже: „Присећајући се живота у Приштини након 1999. године, један њен становник је понављао да су руски мировњаци (лекари, војници, официри, службена лица) српски народ 'задужили искључиво чашћу и братским пожртвовањем', као и да је сваки Србин из Приштине 'имао свог Руса' коме се увек могао обратити за помоћ.“

Манастири и цркве су тешко пострадали, а Српска православна црква је утврди-

## Последице мартовског погрома на питање статуса Косова и Метохије

На спољнополитичком плану, косовскометохијски Албанци послали су поруку међународној јавности да проблем Косова и Метохије још увек постоји, да они нису задовољни динамиком решавања статусног питања (захтевали су оно што им је обећано у Рамбургу) и како неће дозволити да све постане још један замрзнути конфликт у свету. Такође, указали су „да се тероризам очигледно користи не само као средство 'редовног' застрашивања и етничког чишћења, већ и као упозорење међународној заједници да неће прихватити ништа мање од независности“, како је и закључио Живадин Јовановић. У прилог овој тези може се навести и да су 18. марта у послеподневним сатима, док је етнички мотивисано дивљање још увек трајало широм Косова „представници три највеће политичке странке косовских Албанаца у скупштини Косова констатовале на седници парламента да је једини начин да се смири и нормализује ситуација на Косову проглашење независности“, о чему говоре Момчило Павловић и Предраг Марковић. За њих, никакав договор југословенских (и српских) власти и Унмик није био прихватљив, самим тим ни присуство институција Републике Србије на терену. Ову поруку међународна заједница је не само схватила него и прихватила.

Генерални секретар УН упутио је специјалног изасланика, норвешког дипломату Каија Аидеа, како би сачинио свеобухватан преглед ситуације на Косову. Каи Аиде је у свом каснијем Извештају генералном секретару УН навео и да „инвестиције и интеграције неће зависити само од статуса већ и од стабилног и предвидљивог Косова, где се поштује владавина права“.

Био је то увод за прелазак са концепта „стандарди пре статуса“ на стратегију „статус па стандарди“, јер се под појмом „стабилног и предвидљивог Косова“ подразумевало само једно статусно решење. Стратегију „статус па стандарди“ су синхронизованим активностима имплементирали косовскометохијски Албанци и „трансатлантска заједница“.

Већ током 2005. године представници привремених институција из Приштине нашироко су објашњавали како немају довољне капацитете и надлежности за институционалну изградњу и успостављање демократских механизма и да све то могу остварити само уколико су независна држава, па је због тога и стање на Косову и Метохији незадовољавајуће. У овоме имају отворену подршку САД које све чешће излазе са ставом да питање статуса треба решити у корист косовскометохијских Албанаца.

Др Душан Пророковић

ла да се ради о 39 порушених, девастираних и оскрнављених светиња на целој територији Косова и Метохије: од светски познате Богородице Љевишке са Унескове листе угрожене светске културне баштине до манастира Девич, који је у потпуности разорен.

## Кфор и Косовска полиција као саучесници у погрому

Зашто нас нису заштитили? „Кфор није могао да гарантује безбедност Србима и захтевао је да се Срби евакуишу из својих села, после чега су села постала мета Албанаца, који су палили и уништавали српске куће и друге сеоске објекте. Главни организатори погрома над Србима су биле терористичке организације Национални покрет Косова, Национални покрет за ослобођење Косова и наоружани припадници бивше Ослободилачке војске Косова (ОВК), која има структуре у свим градовима.“

Напад на Србе је био одавно планиран и изведен је потпуно професионално. За време погрома Срба, у близини њихових села, локална полиција, састављена искључиво од Албанаца, није их штитила, као ни њихове куће и цркве. Сведочења првих српских избеглица с Косова и Метохије говоре о томе да су у многим случајевима албански припадници Косовске полиције, уместо заштите, узимали учешће у протеривању Срба из њихових домова“, закључује у свом раду др Ненад Антонијевић. Слично је мишљења и др Ђорђе Д. Радовановић, који у свом раду „Однос међународне полиције и војске“ током етничког чишћења 17. марта према Србима на Косову и Метохији: случај Грабац и Бича“ наводи сведочење Србина из ових метохијских села која су евакуисана хеликоптерима, пред масом Албанаца који су се кретали према селима: „Када су одлучили да нас евакуишу, нису нас ни пита ли да ли хоћемо, да ли желимо, само су почели на силу да нас трапају у оне камионе као да смо ми неки џакови. (...) Зашто нас нису заштитили пошто је то био једини пут да дођу до нас? Па то вам нико са сигурношћу не може рећи, али наше трогодишње искуство говори да је то била координирана акција Кфора и Шиптара. Јер ако су дозволили досадашње нападе на нас; ако нису реаговали ни на једну пљачку; ако нису одреговали ни на једно пребијање Срба; ако притом нису никога никада ухапсили за било шта, за неку ситуацију, па макар и за покрадене пумпе којима смо црпели пићају воду; онда неће бити да су имали намере да нас обезбеде и 17. марта, иако су могли и то онако без оптерећења.“

Ж. Р.

У раду „Мартовски погром – одлучан покушај гашења вековног живота манастира Девича“, проф. др Митра Рељић закључује да „вандализам према сакралном наслеђу и културним добрима својих суседа говори, између осталог, о потискиваном интимном осећању несигурности оног ко је запосео туђи етнички простор, јер народима чија је локализованост на одређеном простору неупитна, слични рушилачки пориви нису својствени, као што није својствена мржња према другом и другачијем у појединцу ни колективу сигурном у целовитост властитог идентитета“.

Живојин Ракочевић  
Извор: Политика

## Седница Скупштине Градске организације УВПС Лесковац

# ИСПУЊЕНА ОЧЕКИВАЊА

У наредном периоду тежиште ће бити на: учлањењу пензионера у организацију, обиласку и пружању помоћи старијим и болесним члановима, информисању чланова о актуелним питањима, побољшању здравствене заштите, те остваривању законских права из претходног периода.



Радно председништво седнице Скупштине

**Р**едовна седница Скупштине Градске организације УВПС Лесковац одржана је 27. фебруара. Скупу су присуствовали чланови Скупштине и гости: представници 3. центра за обуку, Центра Министарства одбране, председник СУБНОР-а Лесковац, Удружења инвалида рада и удружења пензионера Града Лесковца.

Седница је отпочела интонирањем химне и одавањем поште преминулим члановима у периоду између две седнице скупштине.

Извештај о раду Градске организације у протеклој години поднео је председник организације Мићо Ћапа. Из тог „рапорта“ произилази да није било помака у решавању дугогодишњих проблема: није у потпуности признато право на повећање пензија за 11,6% од 2008. године... пензија се не усклађује са растом плата професионалних војних лица, није остварено враћање пензија у Фонд за СОВО...

Са Командантом 3. Центра за обуку пуковником Љубишом Цветковићем, на иницијативу Градског одбора, одржан је састанак на којем је размотрено неколико питања: здравствена заштита војних пензионера, учлањење пензионисаних ПВЛ у УВП Србије, присуство војних пензионера догађајима у касарни и друго.

Побољшана је сарадња са 3. центром

за обуку који се огледа у присуству војних пензионера обележавању Дана центра, Дана војних ветерана, и тактичко-техничком збору.

Екипа Градске организације УВП учествовала је на шаховском турниру у организацији Градске организације Ниш.

Иначе УВПС Лесковац, који „покрива“ Јабланички округ, има 287 чланова. Старо-

сна структура је неповољна јер више од 75 година живота има 33% чланова. У протеклој години преминула су осам пензионера, а у чланство је примљена једна особа.

Једнократна новчана помоћ додељена је једном лицу у износу од 40.000 динара.

Делегација Градске организације учествовала је у обележавању: Дана сећања на страдале од НАТО агресије, дана Војске Србије и дана Војних ветерана.

Главни одбор је Градској организацији поводом 30-то годишњице рада доделио јубиларну Повељу а члановима Петру Ранђеловићу и Љубиши Тодоровићу Захвалницу.

Градски одбор УВП Лесковац је уручио захвалнице: Команди 3. центра за обуку, капетану Миљану Голубовићу, Одељењу здравствене заштите 3. центра за обуку, болничарки Јелени Лукић, пензионерима Радовану Стојићевићу и Милораду Тркуљи.

Председник Надзорног одбора Мијодраг Савић поднео је извештај о извршеној финансијској контроли Градске организације за 2024. годину. Финансијско пословање, према извештају, води се у складу са постојећим прописима и није било злоупотребе у ангажовању финансијских средстава. За сва утрошена средства постоји одговарајућа документација. У јануару 2024. године извршен попис средстава.

Потпредседник Градског одбора Новица Станковић изнео је предлог Плана рада Скупштине за 2025. годину.

Након расправе усвојени су извештаји о раду Градског и Надзорног одбора, а и План рада за 2025. годину.

Присутни чланови су упознати о поступку за признавање статуса бораца, остваривања права на борачки додаток, повластица у градском превозу на територији града Лесковца и права на борачку споменницу.

У наредном периоду тежиште ће бити на: учлањењу пензионера у организацију, обиласку и пружању помоћи старијим и болесним члановима, информисању чланова о актуелним питањима, побољшању здравствене заштите, те остваривању законских права из претходног периода.

**Новица Станковић**



Добитници признања

## Ужичка организација одржала редовни годишњи скуп

# ЈОШ ЈЕДНА УСПЕШНА ГОДИНА

Борбу за решавање стамбених проблема у Ужицу Градски одбор упорно води већ 10 година. Нажалост зграда, односно станови за које је одређена локација у простору касарне „4.пук“ у Крчагову није почела да се гради, а сви услови и дозволе за изградњу били су у потпуности обезбеђени.



Ужички војни пензионери у посети колеги Живомиру Гајићу

Уз добру припрему и благовремено обавештавање чланства, Градска организација војних пензионера Ужице успешно је организовала редовну годишњу Скупштину, на којој је Градски одбор поднео извештај о свом раду и реализацији планираних задатака у 2024. години. Седница је одржана у просторијама МЗ Центар и на којој је било присутно 40 делегата.

Извештај о раду о Градског одбора поднео је председник Ратко Ђорђевић, који је указао на планиране активности и обавезе што су током 2024. године реализоване. Приоритет у раду, као и сваке године, била је јебрига и пажња око тешко болесних чланова и посебно пријем захтева подршка за она лица која имају озбиљне материјалне проблеме. Сви захтеви су са позитивним мишљењем прослеђени Извршном одбору УВПС и сва лица су добила одговарајућу социјалну и хуманитарну помоћ.

Важна активност која је успешно реализована је планиран обилазак манастира Куманица и Милешева, затим локалитета Тополе и Опленца.

После посете Тополи, организовано је виђење са Живомиром Гајићем у Младеновцу. Гајић је колегама из Ужица приредио ручак уз дружење и чашицу разговора. Њему је, у знак пажње и поштовања, на поклон даривана уметничка слика.

Борбу за решавање стамбених проблема у Ужицу Градски одбор упорно води већ



Шаховска разонода

10 година. Проблем изградње станова за Војску Србије, на основу преноса правне јавне својине тј. непокретности војних комплекса за зграда Клуба ВС и оних у касарни „4. пук“ усложен је чињеницом да град Ужице не испуњава преузете и потписане

обавезе и у потпуности игнорише добру вољу МО РС и Републичке дирекције за имовину коју који су првобитни рок за изградњу станова за ВС од 2016. године продужили до краја 2024. године и тиме дали довољно времена да се посао око овог питања успешно реализује.

Нажалост зграда, односно станови за које је одређена локација у простору касарне „4.пук“ у Крчагову није почела да се гради, а сви услови и дозволе за изградњу били су у потпуности обезбеђени.

Од 110 станова, колико је град требало да преда ВС, само је реализовано 18 и постоји усмено обећање за још шест станова, али за то још нема званичне одлуке.

Градски одбор УВП Ужице је посредством Главног одбора УВПС тражио да се формира делегација војних пензионера и да се обезбеди пријем код министра одбране, са циљем да директно и конкретно буде упознат са проблемима око решавања изградње станова за ВС, а и другим питањима која су од животног интереса за војне пензионере.

План рада за 2024. годину реализован је 95 посто.

Извештај о стању финансија поднео је Миломир Станић који је указао да расположива финансијска средства реално прате реализацију планираних активности и да није било проблема око исплате и ажурности евиденције.

Председник Надзорног одбора Зоран Новаковић у извештају је указао је да у финансијском пословању није било пропусти и да су се средства трошила наменски и у складу са одлукама Градског одбора.

Најзаслужнијим корисницима војних пензија члан Градског одбора УВП Ужица Миленко Зарић уручио је признања. Повеља УВПС додељена је Милану Токићу.

Плакете УВПС припала је Страхињи Николићу и Драгиши Срејићу. Захвалница ГО УВПС уручена је Милану Томановићу, а Захвалница УВП Ужице – Слободану Цигановићу. Значком РВ и ПВО награђена је Драгица Стевановић.

Сви извештаји и планови за наредну годину усвојени су једногласно. На крају редовне седнице Скупштине војних пензионера града Ужице заредовне и почасне чланове као и за присутне организовано је коктел у Дому пензионера (цивилних) Ужица. На седници Скупштине били су представници градских организација војних пензионера Чачка и

Крагујевца.

Дружење је било пријатно уз музику. Протекло је у подсећању на прошла времена и обострану жељу да се са оваквим дружењем настави у наредном периоду.

Милан Токић

## 11. седница Скупштине Ветерана ВОС Србије

# ОСВЕДОЧЕНИ УСПЕСИ

Уместо Радослава Шкорића и Бобана Ранђеловића, предложени су и једногласно изабрани за чланове Управног одбора Милисав Мијовић и Зоран Јанаћковић. Планом рада за 2025. годину обухваћено је двадесет задатака.



Генерал Јован Милановић уручио је Малу плакету пуковнику Љубинку Ђинђићу



Минутом ћутања одата је пошта преминулим колегама

**С**едница годишње Скупштине удружења Ветерани војнообавештајне службе Србије одржана је 25. фебруара у Свечаној сали Дома ВС. Председник Скупштине Јован Милановић, уводној речи, поздравио јечланове ВВОСС и госте. Минутот ћутања одата је почаст преминулим припадницима ВВОСС.

Скupu су присуствовале бројне званице, међу којима и државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Антић, секретар Министарства одбране Небојша Николић, бригадни генерал Драган Арсенијевић, из ГШ ВС, пуковник Никола Матковић, из Кабинета МО, заменик председника Београдског форума за свет равноправних Раде Дробић представник Управе за традицију, стандард и ветеране, начелник 224.цЕИ, и други.

На почетку рада Скупштине усвојен је дневни ред: (1) извештај о раду ВВОСС у 2024. години; (2) извештај Надзорног одбора о раду ВВОСС за 2024. годину; (3) избор нових чланова у органима Удруже-

ња; (4) предлог Плана рада за 2024. годину; (5) додела признања и чланских карата новопримљеним члановима и (6) разно.

Извештај о раду Удружења за 2024. годину поднео је председник УО Градимир Јовановић. Истакао је услове и специфичности у којима се одвијао рад Удружења између две седнице Скупштине, као и детаљну анализу реализације Плана рада за 2024. годину, укључујући и ванредне задатке, обавезе и активности. Подвукао је успехе у реализацији задатака и активности, као и позиционирање Удружења у систему и друштву. Посебно су наглашене активности у реализацији пројеката које су финансирани Министарством одбране, и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, те да су испуњени сви постављени циљеви. Наглашен је значај сарадње ВВОСС са другим удружењима у земљи и иностранству, а посебно суорганизација и учешће на међународној конференцији „Од агресије до новог светског поретка“ одржаној поводом обележавања 25.годишњице

агресије НАТО. На позив Савета ветерана ВОС Руске Федерације реализована је посета делегације ВВОСС тој земљи (у мају 2024. године) и пријем и учешће делегације Асоцијације пензионисаних и резервних војних дипломата Румуније на трибини у Панчеву. Председник УО апострофирао је и наставак сарадње са Општином Гаџин Хан, Војним архивом и Војним музејом, на прикупљању историјског материјала о борцима запаљског краја и лику Драгутина Матића, који је коришћен у пројекту са МО, о ослободилачким ратовима Србије у периоду од 1912. до 1918. године. На крају извештаја саопштени су приоритети и тежишни задаци за 2025. годину, те значај сарадње са МО, ВС и МРЗС у наредном периоду. Извештај о раду једногласно је усвојен.

Извештај о раду Надзорног одбора поднео је председник одбора Драгомир Цупара, који је детаљно представио финансијски извештај за 2024. годину, и подвукао да није било пропуста у раду удружења, те да су финансијска средства наменски утрошена. Извештај је једногласно усвојен.

Скупштина је обавештена о састанцима Управног одбора који су одржани 4. и 24. фебруара 2025. године, на којима је констатовано да је потребно изабрати нова два члана УО. За чланове Управног одбора, уместо Радослава Шкорића и Бобана Ранђеловића, предложени су и једногласно изабрани Милисав Мијовић и Зоран Јанаћковић.

Потом је усвојен План рада за 2025. годину, којим су обухваћена 20 задатака везаних за неговање традиција, организовање стручних скупова, изложби, сарадњу са МО и ВС, МРЗС, као и сарадњу са удружењима у земљи и иностранству.

За изузетну вишегодишњу сарадњу и допринос директора ВОА у реализацији активности и афирмацији удружења додељен је Парадни нож, генерал-мајору Зорану Стојковићу, а потом за изузетан допринос у реализацији пројекта додељена је Мала плакета, пуковнику Љубинку Ђинђићу и за посебан допринос у реализацији задатака удружења - Медаљон, пуковнику Бобану Ранђеловићу. Награде је уручио председник Скупштине Јован Милановић.

Председник УО Градимир Јовановић уручио је чланске карте новим члановима Удружења.

Председник СУБНОР-а Србије, генерал-мајор Видосав Ковачевић је генерал-пуковнику Бранку Крги, генерал-потпуковнику Јовану Милановићу и генерал-мајору Радославу Шкорићу уручио признања СУБНОР-а Србије.

У завршној речи председник Скупштине Јован Милановић је закључио да је у години када смо прослављали 140. година постојања војнообавештајне службе Србије и обележавали 25.годишњицу од агресије НАТО-а на СРЈ Удружење извршило задатке врло успешно.

Након завршене седнице приказана су изложбе „Храбро срце запаљско“ и „Војнообавештајна служба и специјалне јединице у одбрани отаџбине у 20. веку“, а потом је приређен коктел за све учеснике.

Г. Ј.

## Сустрет старешина АБХО

# ПОВЕЗАНИ НИТИМА ДРУГАРСТВА И ПАТРИОТИЗМА

Ако се буду сложиле све околности, наредни сустрет ће се догодити током септембра у Крушевцу



Присутнима се обратио генерал-мајор у пензији Слободан Петковић

Недавно су се у Дому ВС у Београду окупиле старешине атомско-биолошке и хемијске одбране, пензионисани и део активних, из свих крајева Србије. Догодило се то први пут у досадашњој пракси. Разлог су дружење, међугенерациска размена искустава и неговање традиција тог рода Војске Србије.

У протеклом периоду животну сцену напустиле су неке колеге, па су стога учесници сустрета минутом ћутања одали пошту и изразили поштовање према њиховом доприносу роду АБХО ...

Окупљенима се, у име Организационог одбора Сустрета, обратио пензионисани генерал-мајор Слободан Петковић.

- Некада смо у овом месецу (15. фебруара) обележавали дан ШЦ АБХО (прва школа ПХЗ организована далеке 1946. године), па је нас тројицу (ген. Мучибабића, Кресовића и мене) то подстакло да иницирамо данашњи сустрет. Почетни предлог је био да то буде смо сустрет нас пензионера, јер смо скоро сви прошли кроз ШЦ АБХО - ЦУК АБХО - данас само Ц АБХО, али смо променили и одлучили да позовемо све припадника рода/службе, што се показало као добра идеја јер се пријавило више од 110 наших колега. Вероватно би их било и више, да смо поседовали све адресе. Хвала Вам за ефикасност преношења иницијалног позива за сустрет.

-У складу са тадашњом политиком, доктрином и стратегијом одбране СФРЈ, био је развијен и врло савршен систем војног школства у коме је ШЦ АБХО имао веома значајно место. Почео је са радом врло скромно, да би се временом развио у веома савремену наставно-научну установу, не само за потребе рода АБХО и ПНХБОБ ОС, већи за целу територију СФРЈ, припремајући тако остале елементе јединственог система АБХО, кога смо почели да стварамо деведесетих година прошлог века. У



Учесници скупа официра АБХО

томе су нас затекла догађања његове последње и прве деценије овог века. Истичем потребу да са новим генерацијама, на одговарајући начин, разменимо мишљења и ставове, и препоручимо шта и како даље, јер нас и вас ситуација након агресије 1999. године и нова догађања у свету на то обавезују.

-Желим да с поносом истакнем да је ШЦ АБХО ишколовао сјајне генерације старешина свих нивоа који су на дужностима у роду/служби АБХО и другим родовима постигао врло завидне резултате. Њихове способности су се огледале у резултатима које сте постигали, као командири, команданти, начелници, штабни официри, савесни и одговорни руковођаци МС. Истичем такође, да имамо не мали број официра са научним титулама у природним наукама, рекао је Петковић.

У наставку излагања генерал је истакао да су старешине АБХО били команданти бригада, дивизија, корпуса, шефови кабинета, постављени на врло високе функције. Били су и начелници управа ГШ и војних школа, обавештајци, безбедњаци, високи штабни официри, официри и они на врло

значајним функцијама у МО као начелници сектора и помоћници министра...

Истакнут је и податак да је из редова АБХО, у једном периоду, било највише официра у чину генерала, у односу на бројно стање рода.

Све то су били резултати начина школовања и васпитања у ШЦ АБХО, због чега су старешине поносне, јер је тај центар имао сјајну инфраструктуру, наставнике, професоре и старешине других профила, који су преносили знања, а својим ставом и понашањем утицали на васпитање млађих нараштаја.

-Судбине су биле врло различите, јер је време у коме смо живели наметало различите ситуације. Зато да данас заборавимо на тешкоће, подсетимо се само на лепе тренутке, да их још више упамтимо и да унесемо оптимизам у ово тешко време. Верујмо у боље сутра. Зато смо се данас и окупили, па вас позивам да останемо у том расположењу. Да у дружењу покажемо достојанство и да оно остане обележје овог и свих будућих наших тренутака.

-Кад сам поменуо будуће тренутке, желим на крају да кажем и предложим да са оваквим активностима наставимо, да овде не смо да станемо као до сада, већ да останемо у вези преко Организације резервних војних старешина Србије, где је генерал Сениша Кресовић њен челни човек, па да се у септембру у време обележавања дана рода/службе АБХО нађемо у Крушевцу, о чему ће он, надам се, изнаћи одговарајући модел са одговорним старешинама тог за нас најлепшег гарнизона, истакао је генерал Слободан Петковић.

Дружење је настављено у Ресторану Дома ВС заједничким ручком у евоцирањем успомена на минуле године.



Европски следбеници претходне америчке глобалистичке агенде планирају нове кризе

## ПОРАЗ У УКРАЈИНИ НЕМЦИ ЋЕ ХТЕТИ ДА „НАПЛАТЕ” НА БАЛКАНУ:

Др Деспотовић: Преко Шмита роваре у БиХ,  
покривитељи су Куртију на КиМ



Зеленски тражи рат Трамп жели мир

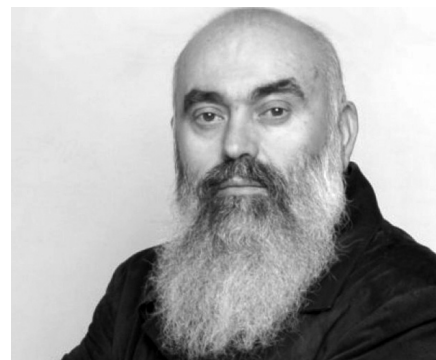
Док се Трампова администрација бави смиривањем сукоба у Украјини и на Блиском истоку владари из ЕУ, следбеници претходне америчке глобалистичке агенде, покушавају да осујете његове планове изазивањем нових криза, упозорава геополитиколог проф. др Љубиша Деспотовић, научни саветник и председник Научног већа у Институту за политичке студије.

- То је управо оно што Немачка сада ради преко Кристијана Шмита у Босни и Херцеговини, тј. у Републици Српској, уз покровитељство Куртију на Косову и Метохији. Иако од 1945. када је уведена западна окупациона управа Немачка мора да слуша америчке наредбе, она се никада није одрекла својих геополитичких константи и циљева, а један од њих је простор Балкана. Када год се укаже простор да Немци прогурају свој интерес они то и чине, па сада желе да направе нове сукобе на Балкану да би показали да су још увек некаква сила - каже др Деспотовић.

Он указује да је Белински зид срушен 1989. уз аплаузе и одобравање светске јавности која није била свесна да стварна "гвоздена завеса" није уклоњена. И даље је остао да чврсто стоји "западни зид" невидљив али много непопустљивији од оног бетонског. Та баријера између "западних демократија" и "источних тиранија" се под изговором ослобађања нација заробљених у нежељеној држави - Југослави-

ји, прво померила према југоистоку. Уједињена Немачка је користећи ту хладноратовску реторику као генератор кризе убедила све остале западне земље да се Југославија подели и разори тим зидом. Затим га је на исти начин померила у Србију и притиском на остале западне земље довела до НАТО агресије 1999. у којој је први пут после Другог светског рата активно хегемонисала немачка војска. Светска хегемонија САД и глобализам изгледали су незаустављиви када је овај зид иза кога су ницали НАТО базе, уз суштинску немачку помоћ у насилном преузимању власти у Кијеву, подигнут у Украјини као најважнија његова ширења у Русију:

- Тај подухват су атлантистички глобалисти припремали све време од рушења Берлинског зида. Померали ка Русији ту непрестиву баријеру између "западног добра" и "источног зла" коју је добро дефинисао француски антиглобалиста Ерве Живен у књизи "Западни зид није пао". И није успео да победи. Трамп је зато добио подршку структура моћи која истински воде САД да почне да руши тај зид и замрзне конфликт који је показао немоћ Америке. Он схвата да САД морају да обнове и тврду војно-економску и "меку моћ" да би наставиле са пројектом светске доминације, али то неће да прихвате европске елите повезане са претходном глобалистичком агендом - наглашава др Деспотовић. Он указује да је тај остатак европске и аме-



Проф. др Љубиша Деспотовић



Др Александар Раковић

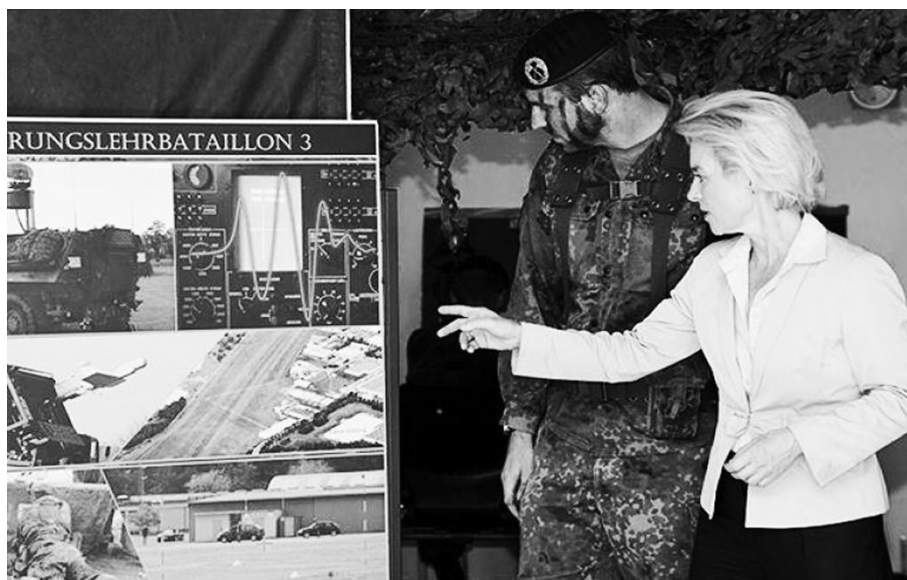
### КОЗМЕТИЧКА ДЕНАЦИФИКАЦИЈА

Угледни српски социолог др Слободан Вуковић у својим радовима објашњава да је послератна денацификација Немачке била само козметичка и да је "између пораженог Трећег рајха и новостворене Западне Немачке био успостављен континуитет".

- Тај континуитет се огледао у следећем: масовно одбацивање кривице, неспремност елита и народа да се суоче са нацистичким злочинима, заузимање антисемитских позиција, колективни образци ћутања о недавној прошлости, ослобађање осуђених ратних злочинаца, захтев савезницима за враћање националне моћи као накнаду за отворени антисовјетизам. Нацистичка елита у новој немачкој држави заузела је 80 одсто водећих положаја, настали су таласи амнестија следбеника и починилаца (целата), величање злочинаца као "храбрих немачких националиста". Све је то чињено уз пуну подршку Запада ради деактуализовања немачке нацистичке прошлости и консолидације националног идентитета новог војног и политичког савезника, Западне Немачке - објашњава др Вуковић.

ричке дубоке државе отворено објавио рат Трампу организовањем скупа подршке Зеленском у Лондону, пошто је овај направио скандал у Белој кући, али да се то претворило у демонстрацију непостојеће силе.

- У Лондону су Зеленског дочекали пробрани лидери ЕУ, стигао је чак и Трудо из



Урсула фон дер Лајен демонстрира немачки милитаризам



Канаде, који са Европом нема никакве везе. Промена се десила у САД, али није у Канади, Британији, Француској, Немачкој, Пољској. Они сада настоје да својим сложеним капацитетима тврде и меке моћи наставе стару причу и одрже се на власти и имају потпуну координацију у томе да сметају Трампу и отежавају му посао. У томе се Немачка према Србији понаша потпуно екстремистички, дакле доследно ономе што је радила док је претходна агенда била на снази. Ту постоји апсолутни континуитет, као и код свих осталих који су се окупили у Лондону. Ту елиту ће Трамп заменити, али као што сам већ рекао, то неће тако брзо ићи. Немачка ту наступа као некадашњи економски и политички хегемон унутар ЕУ, брани своју идеологију и положај, а има и део средстава који није утрошен у рату. Без обзира на то што је Урсула фон дер Лајен рекла да ће скупити 800 милијарди за наоружавање после два дана Зеленски је клекао на колена и молио Трампа да дође и потпише шта год треба. И да ли је Европа реаговала? Није. Они ће пре или касније отићи са политичке сцене, али док су још у седлу покушаваће да направе зло где год могу, да одрже украјински конфликт и да га наставе на Балкану - каже др Деспотовић.

Наш саговорник наглашава да ће у Немачкој бити потребна бар два изборна круга док тамошње бирачко тело не схвати да га глобалисти воде у економску и сваку другу пропаст. И Макроново махање нуклеарним кишобраном је трагикомично, Французима се сигурно не допада да чују да ће се због њега наћи на листи приоритета руског нуклеарног одговора, додаје др Деспотовић.

Немци јесу денацификовани, данашња Немачка са идеологијом нацизма нема никакве везе, али нацизам је само био само једна фаза у историји немачког империјализма који је и даље жив, упозорава историчар др Александар Раковић, научни саветник је у Институту за новију историју Србије и професор на Дипломатској академији Министарства спољних послова Републике Србије:

- Немачки империјализам има дугу историју. Сада се испољава на другачији начин: дипломатијом, економијом и одличним познавањем прилика на просторима где жели да се наметне, Немачка успева да дође до својих циљева. Она користи своју методологију рада усклађено са другим западноевропским земљама. Научили су да се у свим "походу на Исток" не сукобљавају са њима у покушају да задовоље

искључиво немачке интересе, већ да деле плен и да спроводе заједнички империјализам. Када је реч о нашем простору прибојавам се сценарија после замрзавања конфликта у Украјини или када Русија потпуно победи, јер трећег расплета нема. Бојим се да ће онда фрустрирани планери тог рата, а Украјина ће бити тежак ударац за њих, пребацили фокус на наш простор, жељни неке победе. Међу тим планерима се истиче Немачка која носи врло велику одговорност за догађаје у Кијеву 2014. када је чак потписала споразум са Русијом да неће бити насилне промене власти, па је тај споразум прекршен већ сутрадан. Трамп ће годину-две консолидовати своју власт док не почне да се бави нашим простором, а до тада свашта

## НИСУ ОДУСТАЈАЛИ ОД ДОМИНАЦИЈЕ

Франц Јозеф Штраус, бивши војник Вермахта, касније један од најважнијих послератних политичара, постао је министар одбране и заговорник плана европске војске и јавно је износио визију будуће немачке доминације у Европи: "Прво економија, после политика, па војна доминација".

Амерички економиста, академик и спољнополитички стручњак Шон Џерваси указивао је да су САД направиле савез са Немачком очекујући да она "помогне у управљању не само западноевропским, већ и источноевропским пословима". Али када је Немачка постала амерички "партнер у вођству", она је свом патрону наметнула визију Немачке која се преко ЕУ шири на Исток. Трампова администрација сада ради на ослобађању од таквог "савезништва", сматрају пручњаци.

може да се догоди. Према томе, морамо да се уздамо најпре у себе и у сигурност наших институција - каже др Раковић.

Он подсећа да заступници глобалистичке политике интервенционизма сматрају да нису завршили оно што су намеравали на српским етничким просторима.

- Југославија јесте сломљена, али не и српски народ, он је доживео тешке ударце и несреће али је сачувао супстрат који може да обнови снагу. Тако да треба бити опрезан с обзиром на деловање Немаца на нашем простору јер су они били главни генератор криза од почетка разбијања Југославије, мада не и једини: ту су били и Италија и Ватикан, Аустрија. Тек потом су њихове идеје прихватили Француска и Британија и тек на крају Америка. Сада имамо ситуацију да такозвани високи међународни представници у БиХ и на КиМ долазе углавном са немачког говорног подручја и сматрају овај простор својим, а "плен" деле са Британцима - указује др Раковић.

**Борис Субашић**  
Извор: *Новости*

FOTO:  
Privatna arhiva  
Fejsbuk Бундесвер  
Tanjug/AP  
Bundeswehr mario bahr

**Ж**ивот човека не зависи само од политике и биолошких потреба, а с обзиром на то на шта личи почетком трећег миленијума, може се са сигурношћу рећи да људски род има над чим да се замисли. Добра основа за размишљање је и изјава Мајкла Мура, аутора ТВ документарца из САД: „Ми живимо у фиктивном времену, имали смо фиктивне изборе, а Џорџ Буш нас шаље у рат због фиктивних разлога...“. Шта се то догађа са мозговима који нису схватили да воде свет у суноврат путем препуним зла, бездушном и неумном грамзивошћу, поништавајући енергијске, материјалне и информационе тековине претходних генерација?

Напад на подсвест човека (она уређује физиолошке и психолошке процесе у организму), почео је у прошлом веку. Сада је тај напад од стихијског постао усмерен. Једна битка догодила се пред очима целог света, а вођена је тако да многи људи нису разумели ни особине савремених ратова, ни да у њему свакодневно учествују. Нео-кортикалним информативно-психолошким операцијама разбијен је Савез Совјетских Социјалистичких Република. Напад је планиран на основу Директиве 20/1 Савета за националну безбедност САД, од 18. августа 1948. године. У тој директиви, између осталог пише:

„Завршиће се рат, све ће се некако регулисати, организовати. Ми ћемо бацити све што имамо - сво злато сву материјалну снагу на превару и обмањивање људи... Људски мозак и свест људи, способни су за промене. Посејавши тамо хаос, ми ћемо неприметно заменити њихове вредности лажним и натерати их да верују лажне вредности. Како? Наћи ћемо своје истомишљенике, своје савезнике у самој Русији. Кроз епизоде ће се одигравати грандиозна трагедија погибије најнепокорнијег народа, коначног, неповратног гашења његове самосвести...“

### Глобална империја ума

Национална самосвест основни је проблем стваралаца глобалне империје ума. На основу наведеног документа може се закључити да су аналитичари и саветници Савета за националну безбедност САД предложили да се поткопају основе културе и цивилизације, у којима је основни однос човека према животу и смрти. Човек треба да тежи духу, а не материји. У просечном човеку духовност се тек назире, а управо то искористили су наведени саветници, и предложили мере да се непокорни народи преусмере са пута свакогврсног напретка на пут у ниже друштво, у којем уместо продуктивности владају животињски инстинкти, лаж, лицемерје, похлепа, тврдичлук, прождрљивост, похота, сладострашће...

Како изгледа најновији обликрата, који је одраз апсолутног зла, може се закључити на основу дела Директиве 20/1: „Књижевности, позоришта, биоскопи - сви ће приказивати и славити најнижа људска осећања... На све начине подржаваћемо и подизати такозване уметнике који ће почети да усађују и уливају у људску свест култ секса, насиља, садизма, Издајништва, једном рећу свих неморалности. У управљању државом створићемо хаос и збрку. Неприметно, али активно и стално доприносићемо самовољни чиновника, подмићивача, људи без принципа. Бирократи-



## Одбрана у менталној сфери

# ШТА МОЖЕ МИСАО

Познато је да је Никола Тесла предао А. Вартанијану, у мају 1935, пројекат под насловом „Нова вештина пројектовања концентрисане нерасипајуће енергије кроз природне средине“, у којем је изложио принцип и приказао нацрт одбрамбеног енергијског зида. Та чињеница има најмање двоструко значење. Прво, то значи да „концентрисана нерасипајућа енергија“ може бити и било која енергија која вибрира на фреквенцијама људског организма. Друго, да се исти поступак пројектовања енергије може применити и на мисаону енергију.



ПИШЕ  
проф. др  
Светозар  
Радишић

зам ће бити врлина. Поштење и уредност ће се исмејавати и никоме неће бити потребни, биће остатак прошлости. Владаће поквареност, лаж, обмана, пијанство и наркоманија, животињски страх и безобзирност, издаја... Непријатељство народа, пре свега непријатељство и мржњу према руском народу, вешто ћемо и неприметно култивисати. Све ће се то расцветати као цвет са много латица...“ Треба ли помињати да су istim методом разбијене Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Чехословачка Социјалистичка Република?

### Тело зависи од духа

Но, то није изненадило аналитичаре који читају литературу о заборављеним знањима предака. Уосталом, нису сасвим нова научна знања да је људски организам једин-

ствен систем у коме су карактер, здравље, судбина, психа и вера нераскидиви. Међутим, напад на самосвест неког непокорног народа, пре свега укажује на даљи развој ратне вештине, нове начине и средства сукоба, нове начине освајања и деструкције. Зато постоје ратови у којима су основно оружје термини и магијски ратови у којим доминирају симболи, чиме се умањује способност људског рода да се спаси од зла у себи, посебно да га савлада.

Научници су целокупним својим опусом само потврдили одавно постављену претпоставку да тело зависи од духа и истовремено утиче на дух. Та законитост да тело реципрочно утиче на дух, једнако важи у медицини, где је основа за лечење људи, и у ратној вештини, где каткад служи за његово уништавање.

Између тела и духа налазе се животна енергија и душа. Крајем 1999. године коначно се усталило мишљење да је узрок многих болести нарушавање структуре енергијских поља и да не треба лечити болестан орган, него да обавезно треба утицати на поремећено енергијско поље. То је начин да се отклони узрок болести. Корекцијом пола која су условила промену људском организму, не мења се само њихово стање већ и одлике информационо-енергијског система човека. То је, по свему судећи, добар начин за уклањање

болести, јер се промена структуре животних енергијских поља најављује пет - десет година пре појаве болести на физичком плану.

С обзиром на то да човек може оболети физички, енергијски, душевно и духовно, лечење/исцељење може да се обави отклањањем узрока у одговарајућој сфери, односно у сфери у којој је његов организам угрожен. Чини се да се угрожавање људског организма на почетку трећег миленијума, може посматрати као засебан проблем истраживања. Налажењем решења и заштитом угроженог човека истовремено се доприноси медицини и одбрани сваког народа и сваке врсте човековог удруживања.

### Суштина разлике

Стога није чудно када се из штампе сазна да је, на пример, Европски парламент донео одлуку вези са заштитом душевне и духовне сфере и када таква институција донесе закључак да „слобода вероисповести не оправдава кршење људских права“. Такав закључак је само основа која би убудуће требало да послужи за заштиту од магијских метода све агресивнијих деструктивних и сатанистичких секти, а познато је да оне разним врстама манипулација утичу на начин мишљења, психу и вољуљуди. У најгорим случајевима и на морфологију мозга.

Није лако предочити људима образованим у класичном школском систему како све езотеристи утичу на схватања људи у умној сфери. Стога је за њих потребно превођење „са србског на србски“. На пример, занимљив је став Рудолфа Штајнера објављен у књизи Тајна наука: „Слика бола нанета другоме постаје снага која нагони човека, кад поново ступи у живот, да поправи онај бол“. То „поновно ступање у живот“ суштина је разлике у религијским тумачењима смрти, а „поправљање бола“, у овом случају, постаје сврха живота, која се такође разликује од религије до религије.

Јасно је да различита схватања доводе до сукоба и дисперзије мисаоне енергије, односно до немоћи. Супротан процес - обједињавање мисаоне енергије - подсећа на ласер и његову неограничену моћ. Када неко манипулише мислима људи (усмерава их, или расипа) он покреће механизам који је потенцијално најмоћнији у космосу. С обзиром на то да је циљ најпознатијих секти самоспознаја, онда је јасно да је њихова главна мета мозак човека.

Према једној од реалних теорија у вези са „светом“ Хинду мантром, њено деловање на мозак могло би да се упореди са точком који се тако брзо окреће да кроз његове зазоре баш ништа не може да прође. Аналитичари сматрају да у тренутку када се мантра потпуно прихвати и мозак аутоматски репродукује њено течно, ритмичко наглашавање, све мисли, чак и оне које се односе на саму мантру, потпуно нестају, аууму, у коме више ничега нема, наступамистички доживљај. Проблем је што је вештачким путем изазван и што нису познате све могуће последице те мисаоне игре.

### Прекид људског памћења

Наравно, не угрожавају човекову психу и његов ментални склоп само секте. Руски дневни лист „Независима газета“ објавио

је 1991. године: „ЦИА и КГБ су 24. септембра 1990. потписали Споразум о заједничкој контроли над психотроником“. Притом је наведено, да су документ број 174-90/16 потписали Н. Крјучков и К. Вајнбергер. Реч психотроника крије у себи нехуманост највишег степена. Реч је о утицају уређаја са електромагнетном енергијом (електронике) на психу човека. С друге стране, Споразум је најбоља потврда тзв. супер сила да је најстрашније оружје већ у оптицају. Све је очевиднија потреба да се нешто предузме у одбрани од нових облика рата и новог оружја, јер све су бројније потврде њиховог постојања.

Уосталом, научници Националне лабораторије „Oak Ridge“ у Тенесију предложили су израду електромагнетног импулсног оружја, које би могло да поремети или прекине људско памћење за кратко време и проузрокује губљење контроле над вољним телесним функцијама.

Адам Манделбаум је у књизи Сенке рата навео доказе да су у току истраживања на пољу микроталасних генератора с циљем уништавања машина и људи. Инфрасонишно оружје се на тестовима показало као успешно, а истраживања оружја које би радиофреквенцијама пореметило нервни систем војника прилично су одмакла. Међутим, и овде се крије једна важна замка. Питање је како агресор може да одвоји војника од цивилиа када намерава да нападне радиофреквентним оружјем, односно да делује или дејствује на војника.

Какве врсте је тај проблем, показао је у једном од својих бројних „признања“ портпарол Натона Џеми Шеј: „Српска пропаганда нас је понекад затицала неспремне... Да смо имали намеру да пресечемо српску пропаганду, ми бисмо пресеки и нашу“. Рекао је истину. Посебно уколико је реч о медијима који користе иста, или блиска фреквентна подручја.

### Звук погубан по живот

Опасност од злоупотребе уређаја који користе електромагнетну енергију повећава се с могућностима појачавања постојеће енергије, а то значи и електромагнетне и мисаоне. Игор Вадимович Могила објавио је у часопису „Труд“ да је у Одељењу медицинских технике, у једном од „обележених“ руских института, направљен генератор-појачавач-ласер, који ради у дијапазону од 10 до 150 херца. Тај уређај, тврде руски научници, већ на 10 до 20 херца производи инфразвук „погубан за све живо“.

Све чешће јавност сазнаје да се производе уређаји који могу да појачају мисли, што ће се одразити и на повећању моћи мисли, њихов утицај на околину и енергије других бића. Професор В. Седлецки је саопштио да су формирана психотронска поља уз помоћ изванхоризонталних радио-локационих комплекса. Догодило се то приликом истраживања у Космичком предузећу „Енергија“.

Као што је већ речено, професор Јаков Ј. Рудаков моделовао је нсико-генератор, који емитује космичке зраке. Космичке радио-везе, у којима је вођено рачуна о моћи мисли, истраживао је Е. А. Акимов. Генерал Фирјаз Рахимович Ханцеверов руководио је космичким истраживањима у којима је највећа пажња посвећивана психи космонаута, пре свега, емоцијама и мислима. Зар сви наведени подаци нису

довољни за забринутост људи који се баве медицином и одбраном, односно институција које решавају проблеме угрожавања људског организма и људског рода уопште?

Тај проблем није нов. Познато је да је Никола Тесла предао А. Вартанијану, у мају 1935, пројекат под насловом „Нова вештина пројектовања концентрисане нерасипајуће енергије кроз природне средине“, у којем је изложио принцип и приказао нацрт одбрамбеног енергијског зида. Та чињеница има најмање двоструко значење. Прво, то значи да „концентрисана нерасипајућа енергија“ може бити и било која енергија која вибрира на фреквенцијама људског организма. Друго, да се исти поступак пројектовања енергије може применити и на мисаону енергију. То је разлог што аналитичари који истражују сферу утицаја на кору великог мозга сумњају да већ постоје уређаји који емитују енергију на фреквенцијама људског мозга. Уосталом, 26. марта 2003, САД су употребиле микроталасне Е-бомбе, које су у стању да униште рачунарске уређаје и њихове програме, прекину радио емитавања, онеспособе електронска паљења - ослободе струју јачине милион ампера. Та вест, по свему судећи, није никако подстакла на размишљање и узнемирила, а било је природно да се истражи: да ли су испољена дејства утицала и на људски организам.“

### Домино принцип

Наравно, постоје и другачији енергијски утицаји на људски организам. Најдан Ракић у својим радовима помиње биолошке зраке и тврди да нема основа да се крије њихова способност да изгоне негативности из организма. Он сматра да та врста зрачења ојачава имуносистем, чисти артеријско-венски систем од масноћа и других материјалних наслага, јача виталитет, побољшава апетит и расположење; смирује напетост и неурозе. Но, ко год зна шта су зрачења и како функционише организам, зна да је сваки организам оригиналан и да треба да садржи одговарајућу количину енергије, ни мање - ни више. Зато је потребно знати тачно енергијско стање сваког појединог организма, односно стање организма који се излаже било којој врсти зрачења.

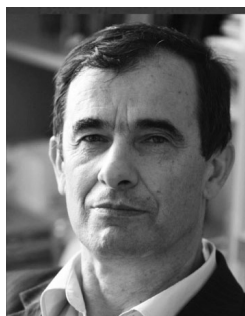
Није спорно да научници настоје да реше проблеме утицаја на људски мозак. Свакодневно пристижу подаци који то потврђују. Често се нова решења не примењују, а још чешће се занемарују доказани принципи. На пример, „домино принцип“, нека врста молекуларне каскаде, занемарује се у процедури одгонетања узрока болести. Будући да тај принцип значи да када се обори један молекул обарају се и остали одговарајуће распоређени. На основу тог принципа требало би схватити како ће се ширити нека болест. Међутим, за познаваоце наведеног принципа важнија су знања о узроцима свих болести, које се шире према том принципу. Због унутрашње, морфолошке, физиолошке и енергијске умрежености мозга, и његове умрежености у систем мозгава, важно је да се зна да је „домино принцип“ често присутан у функционисању мозга и код његовог (само)уништења.

(Наставља се)

## За вјечни помен легенди

## БОЈ НА БАСТАВУ

Ову причу забиљежио сам од Жике Ђурђевића из Бастава, код Осечине. То су његова сјећања из дјетињства, из Првог свјетског рата. (Ово није само потресна ратна прича. Ово је и историја које нема ни у једној до сада објављеној књизи)



Из књиге  
„Тражили смо  
свјетлост која  
не стари“

**Милорада  
Симића**

Био сам мали, шест-седам година. Не знам тачно. Имо сам деду који ме волео као очи своје. Грејао ми је руке кад озебем, купово бомбоне кад оде у (О)Сечину и даво понекад са длана као ждребету по коцку шећера. Некад сам и спавао са њим – да му загрејем старачка леђа. Водио ме да воће калемимо, да волове поткујемо, да по снегу бадњак донесемо, да печемо божићну печеницу, да донесемо тазе воду са извора за божићну чесницу, водио ме кад се овца ојагњи: да јагње видим и да ме јагње у образ пољуби, па и на свадбе ме водио и на сто подизо и учио како да се веселим – и да свираче плаћам. Заједно смо у нашој качари ракију пекли и заједно лебну вуруну зидали. Научио ме и како треба капу накривити кад се у вашер пође, кад коло поведем и кад роде њиве и воћњаци и учио ме да се капа скида за софром и кад се у цркву улази. Водио ме кроз живот, а ја за њим ишко по пиле за квочком, па су у шали говорили да се не зна ко је веће дете: он или ја.

А онда се почело *говоркати*: да ће бити рата, да ће доћи војска туђа, да ће се тући с војском нашом и да ће бити велика *изгибанија*. Неки су говорили да су то само приче, а онда је једног дана мој деда почео да тумара по *авлији*. Виче љутито на *цукеле* и на *кокоши*. Ја га зовем, а он ме не чује. Кад је било пред мрак, чујем ја да деда каже мојој мајци: „Снајо, закољи маторог петла, умеси велику погачу, наточи литар љуте ракије из оног буренцета што сам га затворио кад ми се први унук родио, да им однесем. Боље је да поједу и попију наши него њини.“

Заклаше, очерупаше и испекоше петла, погачу умесише и испекоше и ракију наточише и све у торбу меташе. Мој ти деда торбу на раме, а ја за њим. Он се окрену, погледа ме и пружи ми руку. Изађемо горе на оно брдо и видим да војници копају дубоко и дуж целог брда, али не знам за што. Помислио сам да је неко умро, па копају гроб, али тако велике људе нисам никад видео. Официр држи двоглед и гледа на друго брдо, и стално понавља: „Брже, браћо! Брже, браћо!“ Онда скиде двоглед и поздрави се са мојим дедом, а мене и не погледа. Распремише торбу, а официр вели војницима: „Узмите леба и мяса, и ракије помало. Пожурите да ровове ископамо до мрака.“ А онда поново окрену двоглед и загледа се на друго брдо.

Вратисмо се у први мрак кући, а швапска војска се слегла у неке башче (воћњаке). Направили логор, наложили ватре, сија се – ко да је варош. Певају ли, певају. Туђа војска, туђа песма. А мени лепо и – страшно. А онда жагор, жагор и на крају одједном потпуна тишина, ко да си лампу угасио. (Мој деда каже да је швапски војник ко *кокош*: нату-па само за дана, а чим падне мрак, тражи *коначиште* и поставља страже.)

По селу узнемирени пси лају и завијају. Ми сели да вечерамо, а никоме се не једе. Сви *једу ко да за врат бацају*. И кад су жене већ почеле да купе суђе са *синије*, отворили се врата, а на вратима – мој отац. У војничком. С пушком. С врата назва Бога, окрену се и подиже са пода тестију, испи је у кап, обриса руком зној са чела и каже: „Швапска војска је ту. Већ су поставили страже; близу су, али *немојте нигде бежати*. Не могу проћи. Него, ви идите у подрум и док се битка не заврши, *немојте излазити*.“ И отац се окрену и оде, а ми једно за другим право у подрум.

Е, онда је ту са нама био један трећепози-вац од Љубовије. (Знаш, дете моје, наша

војска није имала пушке за све војнике, него су те трећепозивце позивали и размештали наоколо по кућама, па кад заробе од швапског војника пушку или кад се неки од наших рани, испадне из борбе, онда они ове одма зову у борбу.) Тај трећепозицац цело вече само ћути. Ни ромори, ни говори. Сео до врата на неки пањић, наслонио се леђима на довратак, мота цигарету за цигаретом, припаљује с једне на другу, дубоко увлачи димове, одукује и нешто стално послушкује.

„Ал’ да видиш сад шта ће бити. Тај дан ја јео кисели краставаца. Имали смо и [х] колко оћеш, ко јесен била. Ја ожеднео, а воде у кући ни капи. Кажу ми да ћутим, и ја ћутим, ал’ жеђ не могу да трпим. Почнем ја плакати и викати: „Оћу воде! Жедан сам! Оћу воде! Жедан сам!“ Мајка ми каже да су поред нашег извора сад туђи војници, с пушкама, швапски, и да ће убити ко год оде на воду, па ти сад реци, сине мој, ко ће ти воде донети. Ућутим ја, ал’ не могу дуго. Опет почнем: „Јој, жедан сам! Јој, жедан сам!“ Онда онај трећепозицац од Љубовије скочи на ноге и каже: „Дајте ми суд, дајте ми суд, идем на воду па макар ме убили!“ Донеше ми тестију и он оде. Ми затворили врата и чекамо. Кад не би пет минута, колко ли, пуче пушка. Же не се погледаше, а деда се обема рукама за косу увати. Ја побегнем у ћошак и почнем плакати. Нико да проговори. Не знам колко је могло проћи, а неко на врата. Уста деда. Ми помислили да су Швабе већ стигле, кад оно трећепозицац носи тестију воде и каже: „Промаше ме. А мога сам му главу тестијом разбити.“ Приђе он мени; једном руком држи тестију да пијем, а другом ме милује по глави и вели: „Пиј, пиј колко оћеш. Попиј све. Донећу ти још једну.“ И тако некако ноћ у подруму проводисмо.

Дође и зора. Петли учестали. Поче помало да бели кроз подрумска врата. Кад одједном напољу прокључа. Започе пучњава. Небеса се проламају. Заигра суђе на полицама, на соби пуче стакло, а онда нешто у близини блесну и удари, и кућа се из темеља затресе. И опет пучњава.

Кад је могло бити око девет сати, око *ручанице*, преста пучњава одједном, како је и почела. Дедо отвори врата. Погледам, а оног трећепозивца од Љубовије нема. На

поду опушак до опушка. Он изишо и отишо. Нисмо ни чули. Сигурно су га као резервисту у борбу позвали.

Напољу већ одмако дан. Дедо каже да мора ићи да види како су наши. Он напоље, ја за њим, ко и увек. Он се окрену, поћута мало, па каже: „Ајде, ајде кад си пош’о.“

Идемо путем – и нигде живе душе. Са десне стране пута смакнут кров с једне куће, нако, заједно са капијом. По авлији мртви коњи и швапска блех-музика, и један леп коњ, белац, под новим, жутим седлом. Мртав. Ја почнем плакати, а деда се окрене и каже: „Ако ћеш плакати, врати се кући.“ Ја ућутим и нисам више плакао.

Е, сад да ти опричам како је та кућа погођена. Наша се артиљерија била повукла негде изнад Беле Цркве и разместили по брдима, мислим да су спомињали неко брдо Шумар, а био међу нашим артиљерцима неки чувени нишанџија на истуреном артиљеријском положају (заборавио сам како се презива, да ли Петровић или некако друкчије). И у саму зору дође по њега нарочит војник и зове га да се одма јави код главне батерије. Дође тамо, а поред топа све сами официри под еполетама. Сви држе двогледи и гледају према Баставу. А како угледаше овог нишанџију, позваше га да пожури, јер је хитно. Рекоше му да су сазнали у којој се кући налази швапски штаб. „Важно нам је. Ако кућу погодимо, можда битке неће ни бити. Ево ти двоглед. Погледај тамо. Лепо се види и кућа и пред кућом коњи повезани.“

Нишанџија узме двоглед и гледа. Гледа и не скида двоглед с очију. И један од официра нестрпљиво га пита: „Па шта је, видиш ли?“ Каже: „Видим.“ „Ајде гађај!“ Овај даље ћути, па каже: „Знате, ту кућу ни могу гађати ни погодити.“ Сад он, посрамљен пред осталим официрима, јер се он сетио тог тобице, вели: „Како не можеш? Свашта си погађао. Знаш колико те пута војска на рукама носила!“ „Ову кућу не могу ни гађати ни погодити. То је кућа мога – ујака.“ Сад официри ћуте, сви ћуте, а онда тобица пита: „А добро, би ли могло да смакнем само кров с куће, то могу, али кућу ујакову не могу да срушим.“ Официр каже: „Може, гађај. Гађај одма, одма гађај.“ И он је гађо и смако кров с те куће.)

Онда идући путем одатле једно десет минута има под путем једна шума. Шума има, па поток, и онда њива дуга, благо нагнута, и преко њиве на по сто метара ко плави откоси леже мртви швапски војници. На врху њиве с једног краја на други високи растови, стабла огуљена, бела, ни коре ни листа на њима. За растовима мртви српски митраљесци.

Мало даље одатле на брду поред пута седи један младић, ослоњен леђима на ди-вљу крушку, а глава му на прсима. Поред њега пушка, руке му на крилу, под једном парче леба, под другом парче сира и шарен





ножић. Гледамо га. У устима му осто залог, а он заспо! Деда каже: „Јадна мајка која те родила. Кукавна ти твоја борба била!“ Приђе и увати га за раме да га пробуди. Како га повуче, он се свали. Мртав. Зрно га погодило у саму јабучицу. Низ прса усирена крв. На глави му нова капа петровка.

А онда су на брду у једној њиви почели да испуњају рањенике, наше и њине, и одма лакше превијали, а теже негде слали. Кренули су да доносе мртве, наше на једну, њине на другу страну. Свакоме изнад главе стоји шта су код кога нашли. Отворе швапски русак, а у њему резервна преобука, кошуља и гаће, двопек, конзерве, завоји, игла и конац, и коцке састављене од шећера и каве, да могу каву скувати кад им се пије.

Кад отвориш српску упртљачу, у њој мало курузна леба, кришка љута сира, режањ сланине, главица белог лука и *крушац соли*. И у понекој тисов крстић или девојачка везена марамица, са извезеним срцем од црвеног конца, око кога је плавим концем извезено: „Срце моје и твоје у љубави стоје“.

Онда су почели да претресају терен и да по шуми траже рањене и погинуле. У неко доба дана донеше једног младића, мртвог, кажу да је од Шапца. Леп ко јабука. Спустише га на земљу, на прсима му крвава пређна кошуља, на глави нова капа петровка. Причају да има брата близанца и да је био у истој јединици, а сад је отишао у претрес шуме да тражи свога брата. Шапчани се гуркају, не усуђује се нико да га зовне и да му каже ту страшну вест. Утом стиже један курир; на леђима му мокра кошуља, помало бела, као посоложена. Предаде команданту некакво писмо. Командант отвори писмо и пократко нареди: да Седамнаести шабачки пук хитно крене на неки други положај. Шапчани се комешају, не знају шта ће. Једни крећу, а други застају да дође брат овог близанца. Командант се окренуо на страну и прави се да то не види.

А онда се намах сви ућуташе и размакоше у страну. Прилази један младић, исти ко онај што је погинуо. Ко да си јабуку напола расеко. На глави му нова капа петровка. Даде пушку једном војнику, приђе своје брату, клекну поред њега, пољуби га у чело, поправи му пажљиво капу на глави, ко да ће на вашер ићи и на прса му стави нову сребрену двобанку. Затим се подигне, стане са капом у руци, погледа у небо, рашири руке и каже: „Брате, брате мој, како ћу без тебе!“ Сва војска капе скинула, у земљу гледају, многи плачу, командант, крупан и седокос, скинуо капу и гледа негде далеко, далеко преко војске. А онда брат близанац спусти

руке и прибрано рече: „Брате мој, ти си своју борбу завршио, а ја морам даље.“ Потом се исправи, метну капу на главу, стаде мирно и по војнички поздрави свога мртвог брата. Затим се окрену команданту и прописно га поздрави, тражећи да му дозволи да и он иде са својом јединицом. Командант, људина и брдо од човека, војнички му отпоздрави и затресе се у раменима, а онда му приђе, загрли га и трипут пољуби, рекавши: „Иди, сине, иди, нека те Бог чува и срећа прати. Ако Бог да да се једног дана опет у здрављу и слободи видимо. Али бих највише волео да ти на свадбу дођем, да упознам твоје племените родитеље и да пред кућом твојих родитеља коло поведем.“

И одоше Шапчани, и оде са њима брат близанац. Сви су гледали за њим, а кад су заклакли, командант поче убрзано да издаје наређења, једно за другим. Сви су били у послу. На крају, кад су сабрали број живих, број рањених, број мртвих војника и посвршавали неке друге војничке послове, командант нареди да се војска построји.

Док је из даљине допирала потмула грмљавина топова, командант стаде пред строј, подиже главу и загрме ко свети Илија: „Војници, јунаци, соколови моји, децо моја, данас сте се јуначки борили, и имали сте за што. Бранили сте свету српску земљу. Бранили сте своје њиве, своје куће, своје прагове, своју нејач и гробове ваших храбрих предака. Таквој војсци није тешко командовати. С таквом војском није тешко рат добити. Овакој војсци команда не треба. Сваки војник је и војник и командант.“

Има ту, децо моја, нешто важније од тога. Ви сте људи од тврде речи. Синоћ смо се као српска сељачка породица окупили и домаћински договорили да их нећемо пустити да прођу и да не смију проћи. И нису прошли! И ево их овде пред нама – мртви леже, као снопље. Жалим сваког српског војника, јединца и домаћина, а жалим и ове овде, и они су од крви и меса; и њих су мајке родиле и млеком дојиле, али питам се само: шта су то они тражили у Србији, и овде у Баставу, шта су тражили на сиротој српској земљи?“

А онда спусти главу, па тише рече: „Поред силног оружја које је ова војска донела да нас туче, овде се нашла и једна сабља, официрска сабља, али овде нема онога који је ту сабљу носио. Ил' је рањен, ил' је побегао, али не верујем да је побегао; овакви са ратишта не беже. Биће да је рањен, јер га међу мртвима нема. Наћи ћемо га па макар се и под камен сакрио.“

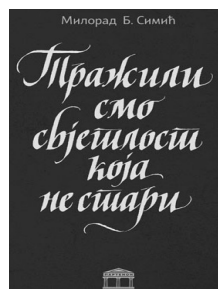
Сад вас молим да право кажете ко се да-

нас најбоље борио, да му сабљу на чување дамо. Војници су почели да набрајају: овај се борио, онај се борио, а тај и тај посебно ... Сви су предлагали коме да се та сабља да, а неки су предложили да се сабља пошаље оном брату близанцу што је тражио да иде са својом јединицом. А онда је командант наставио: „Драга децо моја, соколови моји, сви сте ви данас заслужили по једну официрску сабљу. Сви сте ви заслужили по један официрски чин. Али да вам кажем: ово није крај рата. Ово је почетак рата. Пред нама су рат, ратишта и бојеви многи. Ко ће од вас усред рата мислити о некој швапској сабљи? Биће нам потребније пушке, главе, руке. Него бих вам нешто предложио, али молим вас да ми кажете да ли се слажете. Има овде међу нама један војник, најмлађи, без униформе, без оружја, који ће сигурно рат преживети и који ће сигурно сабљу сачувати. Ја бих њему сабљу да предамо.“

И приђе он мени, узме ме у своје огромне руке, подигне високо, да ме види сва војска, а онда ме три пут пољуби, спусти на земљу и каже: „Сине мали, узданице наша, теби ову сабљу предајемо. Сабљу чувај и брзо пораста, а кад будеш остарио, сине, причај, сине, својим унуцима како смо се јуначки борили, каква битка на Баставу беше.“

И ја ти се тако из битке на Баставу вратим са официрском сабљом на рукама. Деда тражи да је њему дам, да је он носи до куће, а ја ћутим и не дам. Али после неколико дана слали су ме да у једној њиви надгледам наша говеда. Видео сам да се говеда сваки пут узвеве кад их потерам према потоку, а онда сам чуо у једној јарузи да неко тешко јечи. Ослушнем боље и разберем да неко говори страним језиком. Уплашио сам се, али сам пришо ближе и видео човека у швапској униформи, под тешким еполетама. Он ми је манао, позивајући ме да му приђем. Показиво ми је руком да је жедан и да оће воде. Био је рањен испод леве сисе, где му се на кошуљи крв усирила. Ја сам отишо, донео му воде и попио ја док није целу тестију испио, јер сам добро знао како је трпети жеђ. А онда је почео да захваљује на своме језику: танке фи, танке фи (*danke viel*, хвала много). Затим је пружио краву руку да ме помилује по глави, а ја сам се измако. Затим је из џепа извадио чисту, плаву, полеглану марамицу, пажљиво обрисао руке, па из унутрашњег џепа извадио велики, сјајни дукат и пружио ми (Ваљда, да ми воду плати?) А ја сам почео да машем главом тамо-вамо и тако му реко да нећу. А онда је завуко руку у други џеп и из њега извадио златан сат и пружио ми. Ја сам и то одбио. А он је онда ставио обе руке на лице и заплакао се да су му се рамена тресла; и на крају је пао лицем на земљу, јецајући као мало дете.

Ја ни данас не знам зашто је плакао рањени швапски официр, али он сигурно није знао да се у Баставу не продају ни вода, ни леб, али, Бога ми, ни земља.



КАКО ДО КЊИГЕ  
Читаоцима „Војног ветерана“ у набавци књиге „Тражили смо сјелост која не стари“ Милорада Б. Симића, нуди се попуст од 50 одсто. За наше читаоце цена је 1.000 динара, а може се наручити путем телефона број 065/560-1201.

## Промоција тетралогije „Преживети у природи 1–4” у Нишу

# ВЕОМА ТРАЖЕНИ ПРИРУЧНИЦИ

Едиција је богато илустрована и намењена свима који бораве у природи или желе да науче да се снађу и преживе у претећим и суровим условима, без благодети савремене цивилизације.



Промотери едиције која све више осваја читалачку публику



Начелник Одсека за уређење књига и часописа мр Снежана Ђокић

Након освајања награде „Пресад мудрости” за комплетну продукцију на 59. Нишком сајму књига, Медија центар „Одбрана” добио је позив Нишког културног центра, организатора Сајма, за континуирану сарадњу. У оквиру те сарадње, у четвртак 27. фебруара у Нишком културном центру представљена је тетралогја „Преживети у природи” Звонимира Пешића.

Ко познаје законитости природе и влада неопходним знањима и вештинама лакше ће се снаћи у непредвиђеним ситуацијама. Како преживети у екстремним условима? Четири књиге Звонимира Пешића, сабране у едицију „Преживети у природи 1–4”, преносе знање и јасне, лако примењиве рецепте. Уче шта је у природи јестиво и како се праве приручни објекти за припремање хране, те како се уловљено, односно убрано, припрема. Уз храну, људски организам вапи за водом, па је аутор показао и како се снаћи и доћи до воде, како се праве склоништа, сналази у непознатом простору и савладавају и друге недаће. Едиција је богато илустрована и



Пуковник доц. др Миљан Милкић предао је захвалницу директору Нишког културног центра Срђану Савићу

намењена свима који бораве у природи или желе да науче да се снађу и преживе у претећим и суровим условима, без благодети савремене цивилизације.

На промоцији тетралогје нишкој публици обратио се директор Медија центра „Одбрана” пуковник доц. др Миљан Милкић и детаљно представио установу којом руководи. Посебно је нагласио зна-

чајна признања која је установа добила у претходном периоду: Галерија Дома Војске Србије одликована је Срећанским орденом другог степена, на 67. Међународном сајму књига у Београду Медија центар „Одбрана” добио је награду Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије за монографију „Седам деценија посвећености – Галерија Дома Војске Србије”, а на 59. Нишком сајму књига главну награду „Пресад мудрости” за комплетну издавачку продукцију.

Начелник Одсека за уређење књига и часописа уредник мр Снежана Ђокић представила је издавачку делатност Медија центра „Одбрана”.

Аутор Звонимир Пешић објаснио је како је дело „Преживети у природи 1–4” настало, уз посебни осврт на поједине целине. Он је 1961. постао члан Извиђачке организације Србије, а 1974. члан штаба акције „Извиђач у народној одбрани”, чији је покровитељ био недељни илустровани лист „Фронт”. Тадашњи главни и одговорни уредник листа Стеван Корда подстакао га је да спозна једну од својих животних мисија – да своје огромно знање из ове области учини доступним широј јавности. Након четири деценије посвећености овој тематици Пешић је написао и објавио серијал „Преживети у природи”.

Програм је водила уредница Трибинског

програма Нишког културног центра Драгосава Младеновић.

На крају програма пуковник доц. др Миљан Милкић предао директору Нишког културног центра Срђану Савићу и госпођи Драгосави Младеновић захвалницу за несебичну подршку у промоцији издања Медија центра „Одбрана”. **С. Ђ.**

## НА ДОХВАТУ РУКЕ

Када се кренуло у реализацију пројекта „Преживети у природи”, разматрало се у ком формату би књига требало да се објави. У разговору предлагача пројекта пуковника у пензији Станоја Јовановића и у то време главне и одговорне уреднице редакције „Војна књига” Драгане Марковић, преовладао је став да формат буде прилагодљив нашивеним џеповима на панталонама или јакни, како би увек књига(е) била на дохвату руке. Договорено је

да рукопис буде писан пријемчивим језиком и стилем и да буде богат илустрацијама у виду цртежа и фотографија, како би они који бораве у природи на брз и једноставан начин могли да добију потребне инструкције.

Тетралогја је доживела друго издање, а поред припадника Војске Србије, нарочито оних који припадају специјалним јединицама, користе је извиђачи, планинари, спелолози, млади истраживачи, гљивари и сви други који походе природу **З. П.**

## Промоција књиге „Чекркићи бедем непробојни“

# ОДА ЗАВИЧАЈУ

Контраадмирал Бошко Антић обимним истраживањима и писањем књиге учинио је да на видело изађе богата и тешка историја села Чекркићи, недалеко од Високог



Учесници промоције књиге.

**Н**ема величанственијег чина од одавања почаста онима који су напустили овај свијет. Сви ми имамо жељу да окадимо гроб наших предака, да запалимо свијећу, да очистимо гробну плочу... Жеља постаје још већа кад нисмо у могућности да то учинимо често. Нажалост ми смо стотинама километара удаљени од родног краја и мјесног гробља. Да, двадесет и пет година у родни крај путујемо са повратном картом. Приликом сваке овакве посјете испуњени смо поносом и неким чудним усхићењем... Ових неколико реченица преносимо из књиге, из текста који је написао Миро Гаврић из Београда.

У Дому ВС недавно је јавности представљена књига „Чекркићи бедем непробојни“ коју је написао контраадмирал у пензији Бошко Антић. О том вредном делу говорили су вицеадмирал у пензији Радован Томановић, капетани бојног брода Милан Јованов и Ратомир Максимовић, затим борац Мирослав Гаврић, потпуковник у пензији Божидар Савић и аутор.

Радован Томановић је рекао да ништа није непоузданије од сећања, а често је то једини извор чињеница. Али не треба допустити да се догађаји и истина о јунацима који су бранили земљу претворе у заборав.

„Ово је дело за младе генерације Чекркићана. То је крило новосоколића. Овим делом данас се скида патина заборава. То село се простира на две терасе поред реке Босне. Припада општини Високо. Сећање и памћење сежу далеко. Преци су се тамо доселили крајем 19. века. Опстајали су на трновитом путу. Ишли срцем и бићем, имали частан животни пут, топлог срца пуног доброте. Аутор је

описао слику свог завичаја. Родни крај којег нигде на земљи нема. И туга и сета. Одвајкада се радило, ратовало, певало... Вијориле се заставе. Ратови, први па други, одбрамбено-ослободилачки. Вешања, убијања Срба. Надања и записи. Усташка дивљаша, масовни одлазак у партизане, наводи Томановић.

Од 278 становника погинула су 43, или сваки седми. У непријатељским војскама никога није било из овог села. Током деведесетих страдао је велики број Срба. Многи су завршили у логору Високо. Бригада у којој су били војни обвезници из Чекркића, бранила фронт 1.340 км. Они своје воле, а туђе поштују.

„Зрно по зрно погача. Да ли знамо куда идемо, ко смо? Ништа не почиње од нас. Поштовање према прецима је људска особина преузета од предака. Ово дело је настало применом више научних метода и коришћењем богате литературе. Многе генерације сличне су једна другој, стварајући бедем непробојности. Књига је огромна база података. То је информативно и оригинално дело. То је историја Чекркића. Нико нам не може одузети оно што смо наследили од предака. Књига је поклон садашњим и будућим генерацијама, истакао је Томановић.

Борац Мирослав Гаврић је навео да је Бошко описао леву обалу реке Босне. До почетка 20. века живело се сеоским животом. Изградња пруге Шамац – Сарајево. И данас се сећа радних бригада и младости. Тада је први пут видео лопту. Успео је са наброји више од 80 људи запослених на железници... Дошао је и Други светски рат...

„Године 1992. држе се страже и у Високо се одлази само по потреби.

Пада прва граната, друга, трећа, четврта. Наш положај био је веома неповољан. Гледају нас Муслимани са висине јер нас виде као на длану. У рату смо изгубили четири жене и два старија мушкарца само зато што су изашли у двориште. У Дому здравља одредили целу екипу од Срба... Високо је увек припадало Сарајеву. Трећег маја су нас одвојили од Сарајева. Био је проблем кретања цивилног становништва. Те 1992. нема струје, нема телефона. Напунимо аутобус и жене и децу отправимо право у Причиновиће. Остало је вечно пријатељство и захвалност, наводи Гаврић

Бригада имала 3.280 бораца, па је нарасла на 6.350 пушконоша. Бригада је одликована Орденом Немањина. Одликовано је 392 бораца, нажалост највише посмртно. Погинуло је 531 борац, а рањено око 2.000.

Ратомир Максимовић, капетан бојног брода у пензији кад је пукао рат отишао је у Романијско-сарајевски корпус. Одлазио је, како рече, у Илијаш и Чекркиће.

„Човек када оде тамо остане храбар. Ми смо држали Сарајево на прси-ма, а на леђима Мостар Кисељак, Горажде... Водио се жестоки рат. Борци Илијашке бригаде одиграли су значајну улогу да се створи Република Српска. Бошко Антић је овековечио Илијаш, Високо и цело Сарајевско поље. Ово је дело за вечност.

Најмлађи командант бригаде био је Божидар Савић, сада потпуковник у пензији. Требало је упознати овог младог човека који је храбро стао на чело бораца свога краја. У души добар, а одважан. Најтеже је, како каже, било у селу Чекркићи.

„Част и задовољство ми је што сам данас ту са вама. Част ми је што сам сведок онога што овде пише. Истина је две што је написано. Да је Бошко Антић све написао, требало би му најмање десет књига. Никада не треба заборавити оно што јесмо. Нисмо имали попуне, нисмо имали резерве, вели Савић.

Последњи говорник био је контраадмирал Бошко Антић.

„Није лако говорити због емоција када спомињем свој крај. Више сам везан за Илијаш. Ово је мали дуг мојим сељанима, мојој породици, а највише онима који су изгинули. У књизи смо објавили списак погинулих и њихове фотографије. Илијашка бригада заслужује велику монографију. Село Чекркићи је страдало више од других насеља. У рату је погинуо и мој рођак. Отишао сам из свог села, а оно из мене неће никада. Захвалан сам Медији центру Одбрана, рекао је адмирал Антић.

Занимљиво је да је ово 75 књига адмирала Антића. Он никада није представљен ни у једном војном листу или часопису. На промоцији је стога капетан бојног брода у пензији Милан Јованов прочитао веома богату и садржајну биографију адмирала Антића. Водитељ програма била је Ивана Ракић.

З. П.

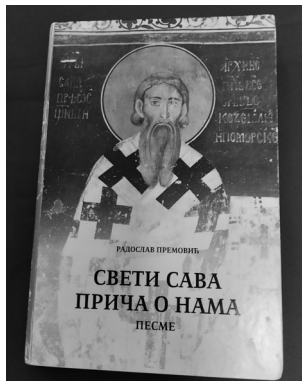
## У Краљеву одржана промоција дела Радослава Премовића

### КЊИГА ПОСВЕЋЕНА СВЕТОМ САВИ

Упрепуном холу Дома Војске Србије у Краљеву 11. фебруара је одржана промоција књиге „Свети Сава прича о нама/Свети Сава школска слава“ коју је написао Радослав Премовић, иначе бивши начелник овог дома. Интересовање је било доста веће од очекиваног, тако да је организатор морао пре почетка додати десетину столица за посетиоце. Овакво интересовање је свакако доказ колико је овај човек цењен у граду, не само као писац, већ и као изузетан говорник и учесник на свим важнијим догађајима који промовишу културу, историју, традицију, развијање пријатељских односа и преношење традиције на млађе генерације.

Књигу је, крајем прошле године, објавила издавачка делатност Културног центра „Рибница“ Краљево, где је челни човек такође професор српског језика Мишо Милосављевић, велики пријатељ УВПС и син члана Марјана Милосављевића. Ова установа је и 2016. године објавила збирку песама „Распело“ од истог аутора. Иначе Мишо је био и главни организатор и водитељ програма поменутих промоција.

Књига је штампана тако да је са једне стране „Свети Сава прича о нама“ где је објављено неколико десетина ауторових песама о Светом Сави, док је са друге стране „Свети Сава школска слава“, где се налази десет оригиналних рецитала намењених као помоћ у реализацији свечаних програма и академија посвећених Светом



Сави. Да је то велика помоћ у раду са ученицима потврдили су и присутни професори српског језика који су то реализовали у пракси.

У програму су, поред аутора, учествовали и протојереј-ставрофор Љубинко Костић, др Марија Петровић – рецензент књиге, Наташа Распоповић, Зорица Јанковић, Данијела Илић и Радован Типсаревић. Програм су музичким делом улепшали Хелена Ђуричић, Лука и Марко Пајевић, Богдан Пантовић и Милан Ђурић, млади гуслари из Друштва гуслара „Жича“ и ученици Радована Пековића који је такође један од најактивнијих организатора и учесника културно-историјских манифестација и акција у Краљеву. Посебну пажњу је привукла Неда Столић студенткиња Музичке академије у Београду која је отпевала песму „Христе, боже“ као и деветогодишњи Теодор Премовић унук аутора књиге који је одрецитовао песму која је посвећена управо њему кад је имао само три године.

Овом догађају су присуствовали и чланови Градске организације УВПС Краљево, јер је аутор небројено пута показао велико поштовање и пружио помоћ организацији када је то било потребно, не само док је био начелник Дома ВС већ и након пензионисања. Кад год је било потребе за лепим речима увек смо позивали професора Премовића.

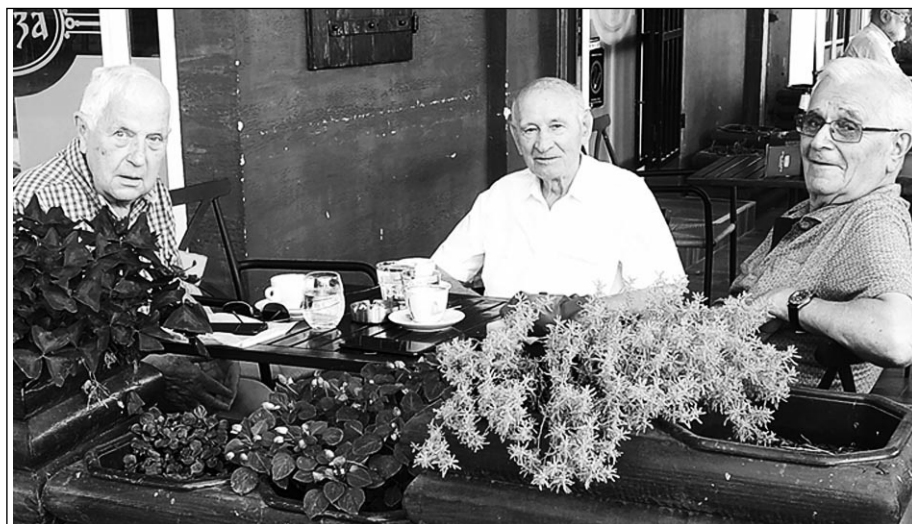
Јован Симић

## Пензионерски живот из дана у дан

### НА КАФИ

И данас су Коста, Пуниша и Томо на истом месту – на кафи у оближњем ресторану у једном од новобеоградских блокова. Као и претходних дана. Ретко прескоче који дан да не попију заједно кафу са ратлуком. Смирено и опуштено разговарају, причају, слушају. И тако се друже већ подуго. Удружили су године (преко 260 година), богато животни и радно искуство и пензионерски стаж, па уз добро расположење свакодневно размењују сећања, мишљења, информације и запажања.

А разговор је обичан: шта су чули, видели, чега су се сетили, шта их интересује па да с неким размене... Ништа необично. Код обичних људи ни разговор не буде необичан. Некадашњим неправдама, протекцијама, намештаљкама и проблемима не дозвољавају да их опседају и љуте – све је то сада само сећање. Нису их умориле дискусије и подсећања. Понекад размене и понеку шалу или виц – о свему и свачему. Често им је на лицу и дискретан осмех. Наравно, понешто се поново преприча, али то код њих није знак заборавности, већ само жеља да се провери и учврсти сећање. Радо



на дружење уз кафу приме пријатеље и познанике. Уочио их је и мали Павле, који им се обрадује, упуту велики детињи осмех и махне руком сваки пута кад га мајка провезе колицима поред њих, а они га често обрадују неким слаткишем.

Као и сви, имају и они здравствених и других проблема, али не дозвољавају да их они затворе у четири зида, или опхвата нерасположење. Сачували су позитиван дух и вољу да кроз свакодневно дружење

одагнају своје бриге и проблеме... Попити кафу и бити на „прозивци“ са пријатељима је готово обавеза. На срећу, врло је мало изостанака, а ако се и догоде, сви су оправдани... Свакодневно дружење им даје снагу и вољу да сутра опет дођу на дружење, разговор и кафу са ратлуком.

Искрено – желимо Кости, Пуниши и Томи да још много, много попију кафу у добром друштву и лепом расположењу!

Миленко Заилац

# ВОЈСКА

## ИЗ СТАРИХ БРОЈЕВА ЛИСТА „ВОЈСКА“

Лист „Војска“ је излазио у периоду од 28. маја 1992. до 8. септембра 2005. године. У 710 бројева објављено је мноштво занимљивих текстова, од којих су многи актуелност и информативну вредност сачували до данас.

У наредним бројевима „Војног ветерана“ објавићемо одабране прилоге из старих бројева листа „Војска“.

ВОЈСКА 7. 8. 1997.

## Лист Удружења војних пензионера Југославије

### ПРОМОЦИЈА ПРВОГ БРОЈА

Прошле седмице је из штампе изашао први број листа Удружења војних пензионера Југославије „Војни ветеран“. На промоцији организованом тим поводом у Централном клубу ВЈ у Београду главни и одговорни уредник Драгица Радојичић је нагласила да је лист основан због „хтења и потребе да се реч војних пензионера више и даље чује него до сада“.

То је прва новина у СРЈ која се бави проблемима прималаца војних пензија – а не треба заборавити да је реч о 54. 000 пензионера – и која има намеру да нагласи актуелна питања и могућности њиховог решавања.

Амбициозно замишљен, први број је одштампан у 1.000 примерака, који ће до војних пензионера бесплатно доћи преко месних организација УВПЈ.

– Један примерак листа „Војска“ пролази кроз руке десетак пензионера. Надам се да ће и наш „Војни ветеран“ бити исто толико популаран, ако не и више – рекао је тим поводом председник УВПЈ генерал-мајор у пензији Вукоман Јоксиминовић.

Занимљиво је да се месечник самофинансира и послује по тржишном принципу – колико прикупљеног новца од реклама, толико и хонорара.

Основан на иницијативу војних пензионера који су закључили да им је потребно гласило информативног карактера у коме ће моћи да се прочита реч свих чланова УВПЈ и корисника војних пензија уопште, лист ће, осим тема непосредно везаних за ту популацију, објављивати и написе о значајним догађајима у ВЈ.

С. Ђокић

## Сећање на Милену Харамбашић



### ПАМТИЋЕ ЈЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

Узгради Дома ВС у Београду постоји само једна личност која је у том здању радила више од четири деценије. Реч је о Милени Харамбашић, генералном секретару Савеза потомака за неговање традиција ослободилачких ратова од 1912. до 1920. године. Она је у том удружењу почела да ради крајем седамдесетих година. У то време чланови су били ратници из Првог светског рата. Удружење их је организовано водило на попришта великих битака: Цер, Колубара, Кајмакчалан, Крф, Солун...

Њен посао је значио припрему материјала за седнице, кореспонденцију са институцијама а којима се сарађивало, обављање послова благајника и финансијских трансакција, комуникација са члановима и разгранатим организацијама. На Миленина плећа је падала и организација путовања: од сачињавања планова, преко проналажења превозника, уговарања преноћишта у хотелима, неопходна помоћ старинама, до организације комеморативних скупова и полагања венаца на гробове бораца. Била је својеврсна жива енциклопедија када је реч о познавању догађаја из Првог светског рата. О активностима Удружења редовно је сачињавала информације за медије...

Била је ведрог духа, шаљива, дружељубива, мудра, непосредна, блага... Саткана од многих врлина, веома организована, вична компјутеру и спремна да помогне онима којима је помоћ била потребна. Уживала је велики углед у организацији. Многи су говорили да је она алфа и омега у активностима Удружења.

Напоран живот постепено је оставио трага на Миленино здравље, па је пре две године почела да проређује доласке у Дом ВС. Постепено је копнела, повремено долазила у Удружење и била у контакту са члановима и пријатељима... А онда је као гром из ведре неба стигла вест да је склопила очи. На вечни починак испраћена је у селу Дражевцу, које баш није добро повезано аутобуским линијама. Дошли су чланови Удружења из целе Србије. Опроштај је био неуобичајено тужан...

Хвала Милени за све што је учинила у неговању традиција Првог светског рата, за све оно људско што је несебично пружала другима.

З. П.



## IN MEMORIAM Бранко Петковић (1943-2025)

### НАШ СОКОЛ

Животни пут нашег Сокола, како смо Бранка Петковића из милоште звали, био је тежак али частан, као што је била часна и официрска професија.

Рођен је 11. новембра 1943. године у Горажду, Република Српска, од оца Данила и мајке Анђе. Имао је две сестре и једног брата. Нажалост нико од њих није међу живима.

После основне одлази у подофицирску школу, у Сарајево. Од 360 питомаца био је други у рангу. Службује у Ужицу, где је као примеран награђен да настави школовање у Војној академији КоВ. Завршава је 1967. године и одлази на службу у Постојну. Следеће место службовања било је у гарди у Београду. У гарду се долази по посебном критеријуму и после детаљних провера, а он је изнад тога добио дужност ордонанса код врховног команданта маршала Тита, од 1978. године па до Титове смрти 1980. године. Са супругом Винком са којом је у браку 52 године има ћерку Бојану, зета и три унука, на које је био посебно поносан – Марка, Луку и Матију! Супруга му је била десна рука у обављању тешких и одговорних дужности, а он је увек био ослонац породице.

Командовао је специјалним јединицама војне полиције и радио у Управи безбедности. Био је на ратишту у Лици, а 1992. године са генералом Мркшићем и другим колегама формира Корпус специјалних јединица у коме је био начелник штаба и уједно заменик команданта. На тој дужности је и унапређен у чин генерал-мајора. После три године одлази у Генералштаб на дужност начелника Управе пешадије, где остаје до пензионисања.

Радећи са њим памтимо га као изузетног професионалца, одговорног, упорног, ненаметљивог и стрпљивог. У његовом стилу рада није било повишеног тона и од њега људи нису бежали. Напротив, увек је деловао личним примером, па чак да залегне на стрелишту и покаже како се гађа из аутоматске пушке – личанке како ју је звао. Знао је рећи „Овако се гађа Соколе“.

За свој рад и однос према одговорној професији више пута је похваљиван, награђиван и одликован. Сачувана су многа документа, фотографије и признања, да његове унуке подсећају ко је био њихов деда.

Поштована породица, одлазак нашег Бранка је за вас огроман и ненадокнадив губитак, али је губитак и за све нас који смо га познавали.

Будимо сви поносни што смо имали таквог људину. Почивај у миру наш Соколе. Нека ти је вечна слава и хвала.

Генерал-потпуковник у пензији  
Миодраг Панић



## Из прошлости Војнообавештајне службе

ПРЕДУПРЕЂЕЊЕ  
ИЗМЕНАЂЕЊА

Курсеви су се састојали од предавања и практичних радова, а изучавани су следећи предмети: офанзивна обавештајна служба у рату и миру, дефанзивна обавештајна служба у миру и рату, пропаганда, цензура и штампа у рату и миру, криптографија, примена хемије у обавештајној служби, примена фотографије у обавештајној служби и решавање задатака из обавештајне службе. Три четвртине времена је било посвећено практичном раду.

Првих година после рата, тежиште обавештајног рада било је усмерено на прикупљање и обраду информација о оружаним снагама и намерама земаља поражених у Првом светском рату, посебно Мађарске и Бугарске, као и Италије, која је са Југославијом имала крупне граничне спорове. Пред почетак Другог светског рата, тежиште је пребачено на праћење ситуације у Немачкој и њене политике у региону Балкана, с посебним акцентом на њене савезнике – Мађарску, Румунију и Бугарску. По завршетку Првог светског рата Војска Краљевине СХС имала је своје делегате при савезничким командама, као и војне изасланике. При амбасадама Краљевине СХС, војни изасланици су најпре постављени као орган Министарства Војске и морнарице, а од 1922. године претпотчињени су Обавештајном одељењу Главног ђенералштаба, иако су по дисциплинској одговорности и даље одговарали министру Војске и морнарице.

Од 1929. године војни изасланици се у потпуности потчињавају Обавештајном одељењу. У наведеном периоду, поред ранијих изасланистава формирана су и нова – у Прагу, Будимпешту, Варшави. Рад војног изасланиства у Берлину обновљен је 1936. године, а потом су образована и нова у Вашингтону и Москви. Задаци војних изасланика су се односили на прикупљање разних статистичких података о земљи у којој су акредитовани, о њеном војном уређењу и организацији у миру, о ратној формацији јединица и установа и ратном потенцијалу дотичне земље, као и о спољној и унутрашњој политици те земље. Војни изасланици су били виши официри за генералштабне послове, обично чина пуковника.

Војна изасланиства у  
средишту

Најједноставнији начин обавештајног рада који су користили било је лично запажање, док су за сложеније задатке користили поверенике и агенте. Изменама Упутства за обавештајну службу из 1932. године, војна изасланиства су постала главни центри обавештајне службе. Од војних изасланика је захтевано да њихови тромесечни извештаји буду врло солидни и да дају све податке повезане увек са претходним, ранијим извештајима и подацима, обрађени и са готовим закључцима. Поред редовних извештаја, у хитним случајевима изасланик је одмах извештавао

Главни ђенералштаб шифрованим телеграмом.

Уредбом о Главном ђенералштабу и ђенералштабној струци из 1934. године прецизирана је структура и опис послова Обавештајног одељења.

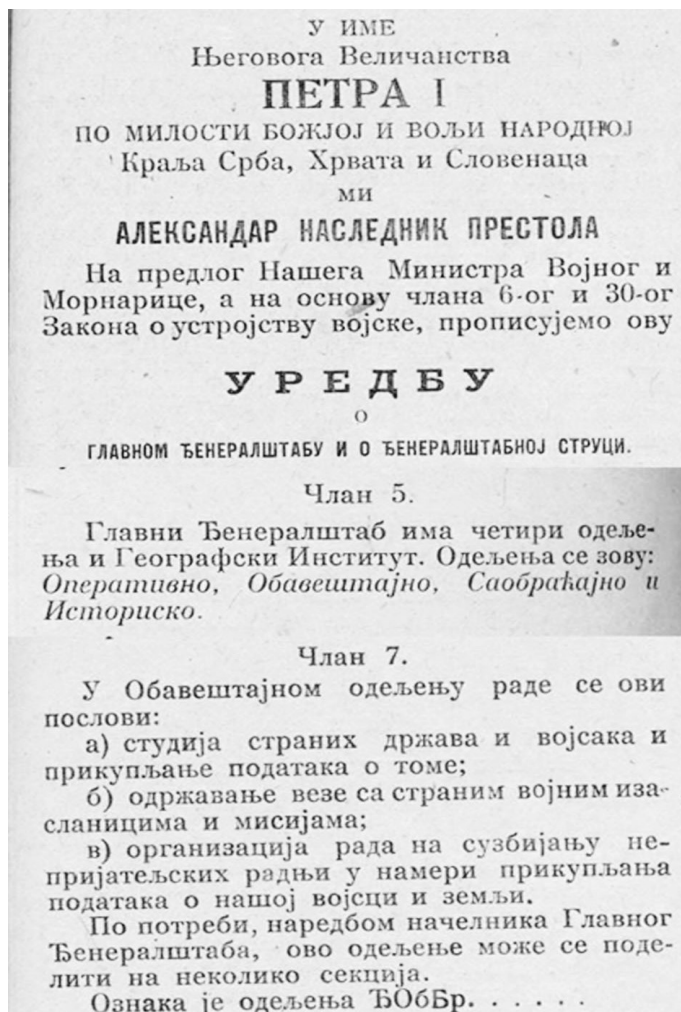
Ради усавршавања официра обавештајне службе, Обавештајно одељење је од 1932. до 1940. године одржало 10 курсева. Курсеви су трајали од 13 до 25 дана и на сваком је било око 30 слушалаца. Курсеви су се састојали од предавања и практичних радова, а изучавани су следећи предмети: офанзивна обавештајна служба у рату и миру, дефанзивна обавештајна служба у миру и рату, пропаганда, цензура и штампа у рату и миру, криптографија, примена хемије у обавештајној служби, примена фотографије у обавештајној служби и решавање задатака из обавештајне службе. Три четвртине времена је било посвећено практичном раду. За решавање обавештајних задатака добијани су конкретни задаци. По питању цензуре, слушаоци су обучавани кроз посете Техничком одељењу Управе града Београда, где им је показивано отварање тајних писама. Осим тога, вежбали су се и у криптографији.

Тајна теренска  
служба

„М“ одсек, односно „Тајни сервис“ – одсек за тајну службу формиран је 1938. године као извршни орган Обавештајног одељења за вршење тајне теренске службе – шпијунаже и контрашпијунаже. Одсек није био званичног карактера и није био предвиђен „Упутством за обавештајну службу“. Остали официри Обавештајног одељења нису имали увида у рад овог одсека, нити приступ њему. Шеф одсека за тајну службу је руководио теренским

органима, обавештајним центрима и својим личним агентима. Задаци одсека су се односили на теренску офанзивну службу у страним државама и контрашпијунажу у земљи. Обавештајно одељење имало је своје органе на терену у земљи и иностранству – агенте и поверенике, са којима је непосредно руководило.

Агенти у иностранству су сачињавали агентурне групе од два до три лица, зване „ћелије“. Сваки од агената, чланова ћелије, врбовао је за себе још два до три подгента – „антене“. Ни чланови ћелије, ни „антене“ међусобно се нису познавали. Веза са агентима у иностранству одржавана је обично у писаној форми, али по усталишеној шифри. Коришћени су посредници, телеграми, пошта (писана писаћом машином, шифрована и са псеудонимом, а у важнијим случајевима и тајним мастилом).



За вршење офанзивне обавештајне делатности, тежишно према суседним земљама, служили су обавештајни центри у већим пограничним местима. Иако су се официри из ових центара формално водили на служби у штабу дивизије, свој посао су обављали самостално – организовали су шпијунажу и достављали прикупљене податке непосредно Обавештајном одељењу.

Обавештајни центри су у пуној мери користили агенте информаторе, а одржавали су везу и добијали податке и од граничне трупе, пограничне полиције, царинских и финансијских органа, као и од штабова дивизија и армија. Понекад су били у

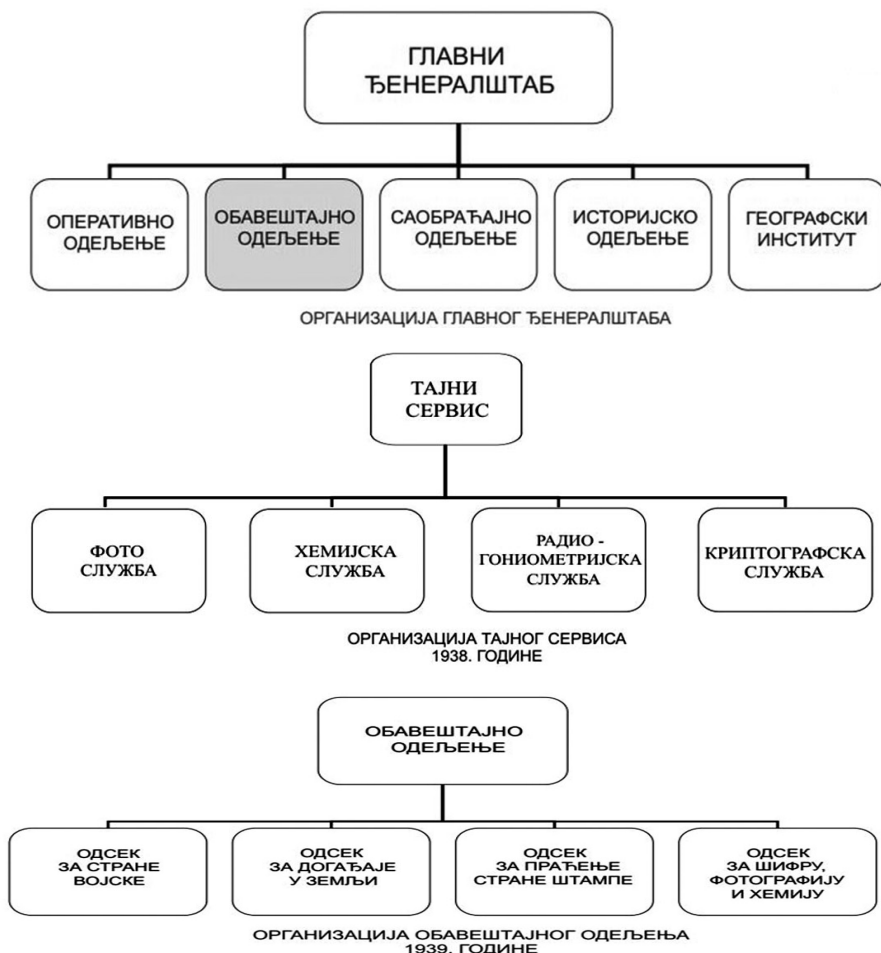
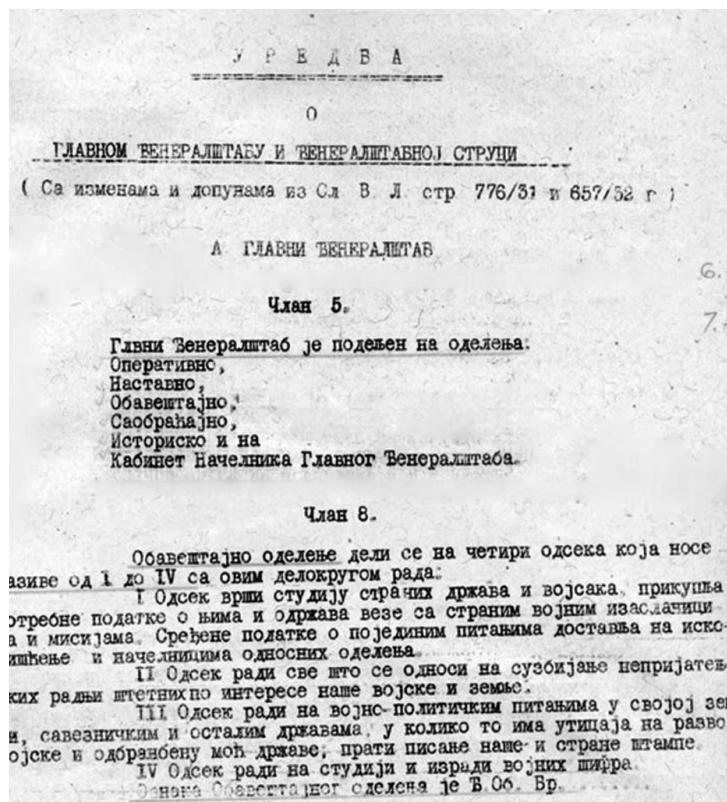
вези и са војним изаслаником који је радио у суседној земљи. Рад ових центара највише је зависио од снажљивости и активности самог обавештајног официра. По питању дефанзивне обавештајне делатности, центар је спречавао илегалне преласке преко државне границе и хватао стране шпијуне на приграничној територији, који би успели да се убаце преко границе или би дошли да шпијунирају. Неки центри су имали своје помоћне центре или мање агентуре.

### Нагласак на армије

Помоћни обавештајни орган је била и Гранична трупа. Један од њених задатака је био прибављање података, тежишно за потребе офанзивне обавештајне службе. Обавештајни рад граничара углавном се односио на загранични појас у дубини од десетак километара. Коришћени су повереници, а и сами граничари су извештавали о свему што би приметили док су на стражи. Командири чета и команданти пододсека су одржавали везу и са обавештајним центрима који су се налазили на њиховој територији. Дефанзивну обавештајну делатност гранична трупа обављала је у мањем обиму. То су обично били дописи о страним шпијунима и методама њиховог рада. Територијални органи (штабови армијских и дивизијских области и команде места) углавном су обављали дефанзивну обавештајну делатност. Део територијалних органа на граници ангажовао се и у офанзивној делатности, између осталог и кроз праћење штампе у суседним земљама.

Штаб армије, односно дивизије, био је

центар целокупне обавештајне делатности у својој области. Руководилац делатности био је командант, а организатор његов начелник штаба. У штабовима је постојао посебан обавештајни официр који је под руководством начелника штаба обављао обавештајне послове. Тако се код сваког штаба образовао „обавештајни центар“, који је радио за потребе тог штаба, за разлику од обавештајних центара Главног ђенералштаба, чији официр је био само формално на дужности у штабу, а са њим није имао никакве везе. Важну улогу у дефанзивној обавештајној служби је имала и жандармерија, која је истовремено била потчињена и Министарству Војске и Министарству унутрашњих послова. Један од њених задатака је био заштита од сваке „антидржавне пропаганде“ и сузбијање сваке војне и политичке шпијунаже.



Свака њена јединица организовала је обавештајну делатност и одржавала везе са штабом армијске или дивизијске области, као и краљевском банском управом. Посебно битан помоћни орган војне обавештајне службе је био Штаб утврђивања, који је оформљен 1938. године ради руковођења и организовања радова на утврђивању земље. У свом саставу је имао и III одсек, задужен за дефанзивни обавештајни рад и општу контролу на простору на коме се вршило утврђивање. У том циљу, III одсек је одржавао везу са свим органима власти на дотичној територији, пратио домаћу и страну штампу, руководио поштом Штаба утврђивања, контролисао и проверавао предузећа која треба да ступе у посао са војском. За извршење ових задатака III одсек је имао своје стално плаћене агенте. Устројена је била и картотека југословенских држављана немачке народности сумњивих по шпијунажи у пограничним областима, односно укупно око 6.000 досијеа.

Из истих разлога вођена је и евиденција о двовласницима (лица којима је државна граница ишла преко имања) према Аустрији. Главни ђенералштаб је реорганизован 1939. године. Том приликом су створене дирекције од којих је једна обухватала Оперативно и Обавештајно одељење. Обавештајно одељење је имало четири одсека – за стране војске, за догађаје у земљи, за праћење стране штампе и за шифру, фотографију и хемију, као и секцију за везу са страним војним изасланицима.

(Наставља се)

Група ветерана ВОС

Живот из дана у дан

# ЗБОГ ВИШКА КИЛОГРАМА ТРПЕ КУК И КОЛЕНА

У младости дебљина се лакше носи, али после 50. године крећу проблеми с кретањем, болови и дегенеративне промене на зглобовима



Од сувишних килограма трпе колена  
Прва помоћ само привремено помаже

Неколико зимских килограма вишка многи су осетили да се теже крећу а има и оних које је бол у коленима натерао да се обрате лекару и да крену на терапије, не би ли повратили уобичајени ход. Много је више оних који су тегобе приписали мањем кретању током зимских месеци, хладноћи, него стварном узроку - вишку килограма и дебљини.

Да вишак килограма у многим случајевима има више везе с боловима у кичми и зглобовима, него „дежурни кривац“ - реума, потврђује и проф. др Олга Поповић Младеновић, специјалиста физикалне медицине и рехабилитације:

- Вишак килограма сигурно има везе с боловима у коленима, али због кретања ту је оптерећен и кук и о томе мора да се води рачуна после 50. године. Млађе особе лакше носе терет вишка килограма, али како се стари, тај вишак деформише прво колено. Зато се прво јавља бол при ходу низ степенице и уз њих, јер се тада више и оптерећује. Тада говоримо о дегенеративним променама на зглобовима.

## Скраћене тетиве

Наша саговорница објашњава да због прекомерне ухрањености долази и до проблема с тетивама око колена, као и с натколеним мишићем који „држи“ колено (тетиве иду преко колена). Када се особа мање креће или има вишак килограма, те тетиве се скраћују и долази до бола и до отежаног кретања.

- Не мора да значи да је кривац само вишак килограма, али он сигурно припомаже том стању - појашњава докторка.

Зато те особе имају неретко и проблем коду стајања са столица јер су зглобови колена и кука, фигуративно речено - „зарибали“.

Трећи проблем иза којег стоји вишак килограма је лумбални бол, а објашњење је опет слично: мишићи су скраћени од неупотребе.

Код колена долази до скраћења задње

ложе натколенице и у зглобу и то стање лекари називају тендинопатијом.

- Особе с овим проблемом у усправни положај устају тако што не исправе потпуно колено, него им је потколеница у односу на натколеницу у тупом углу и они у ствари ходају са смањеном активношћу мишића. Ако су им притом још и слаби

## ПЕТНИ ТРН ПРОРАДИ У ПРОЛЕЋЕ

У пролеће се као посебан проблем издвајају болови у стопалима, а због промене обуће тада се најчешће јавља петни трн и треба бити обазрив и пажљиво заменити зимске чизме за лаганање ципеле.

- Ако неко има равне табане, треба да користи улошке за ципеле, али направљене по мери, а не да купује улошке по броју ципеле, јер нису оба стопала исте грађе. Квалитетни улошци могу се наручити и направити у предузећу „Рудо“ или у приватним фирмама, али тамо су цене више и понекад неоправдано високе. Рецимо, нема потребе давати по 400 евра за улошке, колико у последње време чујем од пацијената да тражи једна фирма - саветује наша саговорница.

Она примећује и да старији људи не иду довољно често код педикира, а требало би, јер због старих жуљева могу неправилно ходати, мења се статика тела и имају болове због набоја.

Др Олга Поповић Младеновић увек подсећа колико је важно да старије особе користе штап ако им је лекар то саветовао, а не да га избегавају. Помиње да се сада може преко интернета за 2.000 динара купити добар штап, који има мало шири ослонац, око 10 центиметара. Уз то има и дугме на ручици, које упали светло, односно малу сијалицу на крају штапа, па се боље види пут којим се хода.

## И МЛАЂИ ПОСТЕПЕНО НА РЕКРЕАЦИЈУ

На прагу пролећа, сви само чекају мало топлије дане да истрче у шуме и паркове, да се баце на рекреацију. Шта све можемо у марту?

-Прво, сви могу мало више да ходају - до продавнице, посла, да мање користе кола. Затим може да се шета у природи. Младима и средовечнима саветујем да рекреацију почну постепено, уз неки систем. Дакле, они који иду у теретане, прве недеље требало би да раде само половину вежби, које су уобичајено радили, следеће недеље да повећавају, али нипошто велики терети одједном, на почетку. Ко се одлучи за вожњу бицикла, то треба да ради постепено: да прво прелази пет километара, па 10... Они који се одлуче за трчање - за почетак на сваки други дан. И оно врло важно: презнојена мајица се скида што пре с тела - каже докторка.

И увек препоручује пливање - најмање два пута недељно и то треба форсирати леђно пливање, да се фино истегне кичма.

натколени мишићи, онда они имају велики проблем - каже наша саговорница.

## Антибол терапија, па вежбе

Она примећује да се у последњих неколико година у Србији значајно повећао број екстремно гојазних особа, с више од 120 и 130 килограма, и те особе имају велике проблеме. Међу њима је, по њеном искуству, више жена него мушкараца.

Наравно, не треба чекати, нити дозволити екстремну гојазност да би се нешто у досадашњем начину живота променило, подсећа докторка и каже да је веома важно донети одлуку да се смрша, да се бира здравља исхрана и редовно вежба.

Када због болова у куку, колени или крстима ипак стигне на физикалну терапију, циљ је да та особа, како наша саговорница објашњава, добије антибол терапију: ласеротерапију, тенс, електрофорезу лека и магнетотерапију. Она поручује:

- После тога пацијент може нормално да устаје и да хода с мање болова, али морају да се укључе и вежбе. Ту је неопходно проценити шта пацијент може да уради. Ако пацијент не вежба, нисмо ништа урадили !

Уз то би, додаје, било идеално да таква особа смањи неки килограм и пређе на здравији режим исхране. И лекари све то објасне, понове много пута, напишу у извештају.

- Молимо их, објаснимо, али они једноставно немају енергије да се баве својим проблемом. Говоримо о особама у доби између 50 и 60 година. Ипак, догађа се да неке особе које су цео живот кубуриле с вишком килограма после уласка у седму или осму деценију почињу да губе килограме, али то се најчешће обично догађа услед неке придружене болести, дијабетеса или неког кардиоваскуларног обољења, када се уплаше и када схвате да је животу важно да смање број килограма - каже др Олга Поповић Младеновић.

О. Поповић

## Правилна исхрана

## КОЛИКО НАМ ЈЕ МЕСА ПОТРЕБНО

Три пута недељно риба, само салата или нека паста за радне дане пуне стреса, и укупно од 300 до 600 грама меса за сваког члана породице. Ово су неке од најновијих препорука познатих здравствених организација о потребној количини меса за једну недељу. Месне прерађевине би, у складу са овом препоруком, требало јести у ретким и изузетним приликама, а не свакодневно. Ако једемо више од ове препоручене количине, излажемо себе већем ризику, прво, да оболимо од кардиоваскуларних болести, а затим и од рака. Амерички Институт за истраживање рака је после анализе скоро 7.000 студија утврдио да је превелика количина меса, и то пре свега црвеног меса и месних прерађевина, могући узрок прераних смрти, пре свега због рака панкреаса и дебелог црева.

Наши стручњаци за исхрану међутим сматрају да су препоручене количине меса недовољне, али се слажу да сухомеснате прерађевине треба свести на најмању могућу меру.

Количина меса која нам је потребна дневно и недељно увек се одређује у односу на пол, узраст, професију којом се бавимо и физичку активности. Није иста количина меса која се препоручује



жени високој 1,70 метар и њеном супругу, поготову ако је он висок два метра и бави се спортом. Права мера за одраслог човека је 200 грама меса дневно, али ово је увек индивидуална препорука. За дете је прописана количина меса од 80 до 100 грама дневно, женама умерене висине биће довољно 150 до 200 грама, а мушкарцима од 250 до 300 грама меса.



## Како побољшати слух

## ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

**Београд**, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

**Нови Београд**, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел. 011 77 09 099

**Нови Сад**, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

НАЈБОЉЕ Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

## SLUŠNI APARATI

Beograd, Sazonova 18a  
Tel: 011/2435-924

Novi Beograd, Bulevar Crvene armije 11v  
Tel: 011/77-09-099

Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 111  
Tel: 021/66-22-757

www.slusniaparatizonex.rs  
info@slusniaparatizonex.rs

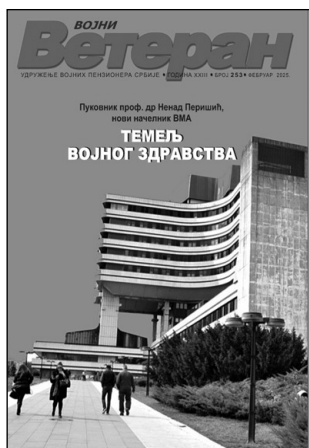




Интерно гласило  
војних ветерана

ИЗДАВАЧ  
Удружење војних пензионера Србије Београд,  
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА  
Љубомир Драгањац



Насловна  
страна:

Милен  
Чуљић

Година XXIII. Број 253 ФЕБРУАР 2025

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК  
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК  
Милен Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ  
Мр Александар Симоновски, мр Милан  
Шумоња, Будимир М. Попадић, Душан  
Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),  
Будимир М. Попадић (Нови Сад),  
мр Александар Симоновски (Крушевац),  
Јован Симић (Краљево), Зоран Јашовић  
(Ниш) и Трајче Митушев (Земун)  
Јанко Мићић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ  
Редакција, дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА  
Редакција

Лист излази месечно.  
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА  
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: [uvps.veteran@gmail.com](mailto:uvps.veteran@gmail.com)  
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>



ЦИП –  
Каталогизација у  
публикацији  
Народна  
библиотека  
Србије Војни  
ветеран ИССН  
1452-3809

## Адвокатске услуге за КВП

### БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарад-  
њи закљученог са УВПС, адвокати:

**\*Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београ-  
да, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ  
„Иванијум“), тел. 011/2644384 и  
064/1735395; Клијенте прима: утор-  
ком: од 17.00-19.00 часова;  
За потребе војних пензионера оба-  
вљаће следеће правне послове: да-  
ваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз  
накнаду по важећој адвокатској тари-  
фи умањеној за 30 одсто (адвокат  
Ивана Јовановић).

### УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-  
не преко Удружења војних пензионера  
Србије требало би да знате да услуге мо-  
гу користити чланови УВПС, чланови њи-  
хових породица, као и сви остали војни  
осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комп-  
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина  
за сахрану или кремацију,
  - упис у матичну књигу умрлих,
  - спроводница за пренос покојника,
  - штампање посмртних плаката,
  - продаја погребне опреме,
  - превоз покојника,
  - организација војних почаста,
  - помоћ око сређивања докумената  
пре и после сахране ради регулисања  
права чланова породице после смрти  
војног осигураника,
  - Умањење укупних трошкова за  
висину рефундације
  - бесплатан долазак у стан породице  
преминулог ради договора.
- Све додатне информације могу се до-  
бити у месним и општинским организа-  
цијама УВПС, или директно на тел.  
064/1660-423 и 011/3181-812.

### ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону  
заказивање почасне јединице ради  
одавања почести преминулих  
старешинама може се обавити  
путем следећих телефона:  
у радно време: 011/300-5200  
у ванрадно време: 011/206-4569

## ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ



*Ако ћошомци буду бирали  
ћрећке -ћу смо.*

*Ако је користио, доста је,  
ако је шћетио, мноћо је.*

*Остћаје да се види,  
ко ће да се сћиди.*

*Бесћосленим најћре ућтрне  
сћиражњица.*

*Ако је зоолошки врћи,  
није медвед дирекћор.*

*Аферама сћићили далеко,  
а нићде циља.*

**Петко Чанчар**

**TANJA**dent

Стоматолошка ординација

**„ТАЊА ДЕНТ“**

Телефон: +381 63 214 800

Михаила Булгакова 50а, Београд

е-маил:

[dr.tanjavukmirovic@yahoo.com](mailto:dr.tanjavukmirovic@yahoo.com)

Пружа све врсте стоматолошких  
услуга војним пензионерима и чла-  
новима њихове породице, са 10%  
попуста.

Такође се нуди и могућност одло-  
женог плаћања на више рата.

**Др Тања Вукмировић**

специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:

063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х

### ДОПУНСКА УСЛУГА

Услуге погребног оркестра Београд  
на сахрани, кремацији, испраћају,  
помену.

<http://www.pogrebniorkestar.rs/>

**Aleksandar** +381643930694  
**+381638088919**